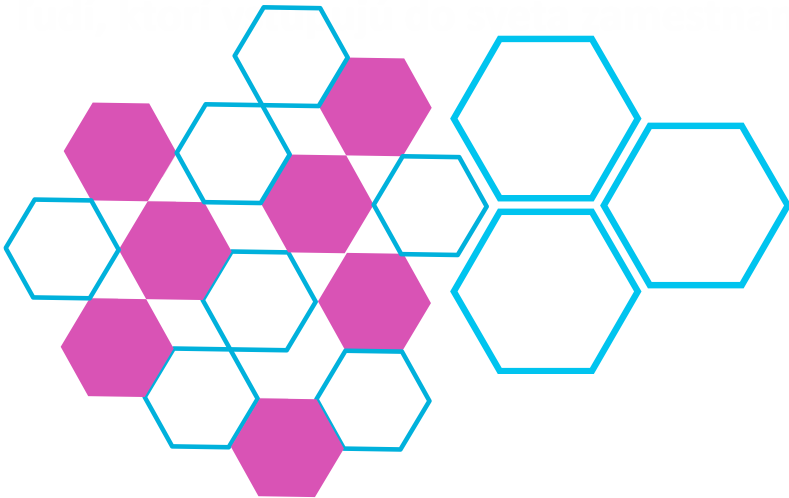

ŠKOLA, KDE ŽIACI MAJÚ HLAS

**Metodická príručka pre koordinátorov
školských parlamentov**

CESTA K PARTICIPÁCIÍ CEZ ŽIACKU SAMOSPRÁVU

Vydala

©Rada mládeže Žilinského kraja

Autori

Darina Čierniková a kolektív

Jazyková korektúra

Gabriela Jančigová

Tlač

Tlačiareň KUBÍK s.r.o.

Organizácie

Rada mládeže Žilinského kraja, www.rmzk.sk

Rok vydania

2026

ISBN

978-80-975356-0-5

**Škola, v ktorej majú žiaci hlas,
je školou, v ktorej sa učia
byť aktívnymi a zodpovednými ľuďmi.**

OBSAH

ÚVOD	7
1 POSTAVENIE ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU A LEGISLATÍVA	8
1. 1 Školský parlament ako orgán školy	8
1. 2 Vzťah školského parlamentu k ďalším orgánom školy	9
1. 3 Predseda školského parlamentu a rada školy	10
1. 4 Povinnosti a transparentnosť	11
2 ZMYSEL A ÚLOHA ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU	13
2. 1 Škola ako „malá obec“	13
2. 2 Participácia verzus formálnosť	14
2. 3 Čo prináša školský parlament škole	15
2. 4 Čo prináša parlament žiakom	16
2. 5 Ako vyzerá kvalitný školský parlament	17
3 ROLA KOORDINÁTORA ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU	18
3. 1 Kto je koordinátor školského parlamentu	18
3. 2 Facilitátor, nie riadiaci učiteľ	19
3. 3 Budovanie bezpečného prostredia	20
3. 4 Spolupráca s vedením školy	21
3. 5 Práca s motiváciou žiakov	22
3. 6 Psychohygienu koordinátora	22
4 ZALOŽENIE A NASTAVENIE ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU	24
4. 1 Podpora vedenia školy	24
4. 2 Nastavenie pravidiel fungovania	25
4. 3 Štatút školského parlamentu	26
4. 4 Nastavenie cieľov parlamentu	27
4. 5 Ročný plán činnosti	28
5 VOĽBY A TVORBA FUNKČNÉHO TÍMU	30
5. 1 Príprava na voľby	30
5. 2 Priebeh volieb	31
5. 3 Legitímnosť zástupcov	32
5. 4 Roly a funkcie v parlamente	33
5. 5 Budovanie tímu	34
6 FUNGOVANIE ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU	36
6. 1 Zasadnutia školského parlamentu	36
6. 2 Štruktúra stretnutia	37
6. 3 Demokratické rozhodovanie	38
6. 4 Rozdelenie úloh a zodpovednosti	39
6. 5 Motivácia a aktivita členov	40
6. 6 Riešenie konfliktov a problémových situácií	41

7 KOMUNIKÁCIA V ŠKOLE	43
7. 1 Komunikácia so spolužiakmi	43
7. 2 Zber podnetov a názorov žiakov	44
7. 3 Komunikácia vo vnútri parlamentu	45
7. 4 Komunikácia s vedením školy	46
7. 5 Viditeľnosť školského parlamentu	47
8 PROJEKTY A AKTIVITY ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU	49
8. 1 Čo je projekt školského parlamentu	49
8. 2 Výber tém a potrieb školy	50
8. 3 Plánovanie projektu	51
8. 4 Realizácia projektu	52
8. 5 Spolupráca pri projektoch	53
8. 6 Vyhodnotenie projektu	54
9 HODNOTENIE A DOPAD ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU	56
9. 1 Prečo je dôležité hodnotenie	56
9. 2 Čo môže parlament hodnotiť	57
9. 3 Spätná väzba od žiakov a školy	58
9. 4 Znaky kvalitného školského parlamentu	59
9. 5 Práca s chybou a neúspechom	60
10 PARTICIPÁCIA A ZAPÁJANIE ŽIAKOV	61
10. 1 Čo je participácia	61
10. 2 Úrovně participácie	62
10. 3 Zapájanie rôznych skupín žiakov	63
10. 4 Podpora iniciatívy a samostatnosti	64
10. 5 Bezpečné prostredie pre participáciu	65
PRÍLOHY	
Príloha 1 ŠTATÚT ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU - VZOR	68
Príloha 2 ZÁPISNICE S UZNESENAMI - VZOR	71
Príloha 3 CELOŠKOLSKÉ VOLBY DO ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU - MODEL	73
Príloha 4 TRIEDNE VOLBY DO ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU - MODEL	78
Príloha 5 PRACOVNÉ LISTY PRE ŠKOLSKÝ PARLAMENT	83
Príloha 6 PLÁN ZASADNUTÍ ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU - VZOR	87
Príloha 7 ZBER PODNETOV A NÁZOROV ŽIAKOV - VZOR	90
Príloha 8 MININÁSTROJE PRE KOORDINÁTOROV	94
Príloha 9 KONTROLNÝ ZOZNAM PRE KOORDINÁTORA	99
Príloha 10 KONTROLNÝ ZOZNAM PRE ČLENA ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU	103
Príloha 11 ZÁKON č. 321/2025 Z. z. ZÁKON O ŠKOLSKÉJ SPRÁVE A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV	107
ZÁVER	111

ÚVOD

Byť koordinátorom školského parlamentu dnes znamená oveľa viac než len organizovať stretnutia alebo dohliadať na školské aktivity. Koordinátor sa stáva človekom, ktorý pomáha vytvárať priestor, v ktorom sa žiaci učia komunikovať, spolupracovať, vyjadrovať svoje názory a postupne preberať zodpovednosť za život školy.

Nová legislatíva zároveň výrazne posilnila postavenie školských parlamentov. Parlament sa stal oficiálnym orgánom školy a predseda školského parlamentu získal dôležité postavenie v rade školy. Táto zmena prináša školám nové možnosti, ale aj nové výzvy. Mnohí koordinátori dnes stoja pred otázkami:

- Ako nastaviť fungovanie parlamentu?
- Ako podporiť aktívnu participáciu žiakov?
- Ako viesť parlament tak, aby nefungoval iba formálne?
- Ako motivovať žiakov na činnosť a zároveň ich nepreťažovať?
- Ako vytvoriť bezpečný priestor pre spoluprácu a komunikáciu?

Táto metodická príručka vznikla práve ako podpora pre koordinátorov školských parlamentov škôl. Je určená všetkým, ktorí, začínajú so školským parlamentom, hľadajú praktické nástroje a inšpirácie, chcú rozvíjať participáciu žiakov, potrebujú jasnejšie uchopiť rolu koordinátora.

Príručka nevníma koordinátora ako človeka, ktorý má všetko riadiť a zabezpečovať sám. Naopak, vychádza z myšlienky, že úlohou koordinátora je: sprevádzať, podporovať, facilitovať, vytvárať podmienky pre aktivitu žiakov. Preto publikácia prepája legislatívne informácie, metodické odporúčania, praktické príklady, reflexné otázky, konkrétne nástroje využiteľné v praxi.

Obsah je vytvorený tak, aby koordinátorom pomohol vytvárať funkčné parlamenty, podporoval tímovosť parlamentu s možnosťou pravidelného stretávania sa a participácie jeho členov, rozvíjal komunikáciu medzi žiakmi a ďalšími členmi školy, dokázal zvládať aj náročné situácie, budoval bezpečné prostredie. Súčasťou publikácie sú aj praktické prílohy, ktoré môžu koordinátori okamžite využívať vo svojej práci.

Veríme, že koordinátor školského parlamentu môže mať výrazný vplyv na to, akú skúsenosť budú mať žiaci s participáciou, spoluprácou a demokraciou.

Práve v školskom parlamente totiž mladí ľudia často prvýkrát zažívajú to, že ich hlas môže byť vypočutý, že môžu ovplyvňovať veci okolo seba, že ich aktivita má zmysel.

Táto príručka chce byť oporou a praktickým pomocníkom na tejto ceste.

1

POSTAVENIE ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU A LEGISLATÍVA

PREČO JE TÁTO KAPITOLA DÔLEŽITÁ?

Školský parlament už dnes nepredstavuje iba dobrovoľnú aktivitu školy alebo priestor na organizovanie školských podujatí. Nová legislatíva výrazne posilnila jeho postavenie a zaradila ho medzi orgány školy. To prináša nové možnosti, ale aj vyššiu mieru zodpovednosti.

Pre koordinátora školského parlamentu je preto dôležité rozumieť tomu, aké:

- postavenie má parlament v škole,
- sú jeho kompetencie,
- sú možnosti spolupráce s vedením školy,
- práva a povinnosti mu vyplývajú zo zákona.

Bez pochopenia legislatívneho rámca môže parlament fungovať len formálne. Naopak, dobre nastavený parlament sa môže stať dôležitým partnerom pri rozvoji školy a pri zapájaní žiakov do života školy.

1. 1 ŠKOLSKÝ PARLAMENT AKO ORGÁN ŠKOLY

Podľa *Zákona o školskej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon č. 321/2025 Z. z.)* je školský parlament orgánom školy v prípade plnoorganizovaných základných škôl a stredných škôl.

Týmto sa školský parlament:

- stáva súčasťou organizačnej štruktúry školy,
- získava oficiálne postavenie,
- prestáva byť len neformálnou aktivitou.

Tento posun je významný najmä preto, že:

- posilňuje hlas žiakov,
- vytvára priestor pre participáciu,
- podporuje demokratickú kultúru školy.

Školský parlament tak už nemožno vnímať iba ako skupinu žiakov organizujúcich školské akcie. Jeho úlohou je reprezentovať názory žiakov, komunikovať ich smerom k vedeniu školy a podieľať sa na zlepšovaní života školy.

Na čo nezabudnúť

- Parlament je oficiálnym orgánom školy.
- Má reprezentovať žiakov, nielen organizovať aktivity.
- Jeho fungovanie by malo byť systematické a pravidelné.

Najčastejšie chyby

- Parlament funguje len pri organizovaní podujatí.
- Žiaci nevedia, akú má parlament úlohu.
- Parlament nemá kontakt s vedením školy.

Otázky pre koordinátora

- Vnímajú žiaci parlament ako dôležitý orgán školy?
- Vie vedenie školy, ako chce s parlamentom spolupracovať?
- Má parlament jasne pomenovanú svoju úlohu?

1. 2 VZŤAH ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU K ĎALŠÍM ORGÁNOM ŠKOLY

V škole pôsobí viacero orgánov, ktoré sa podieľajú na jej fungovaní:

- riaditeľ školy,
- rada školy,
- pedagogická rada.

Školský parlament nie je ich konkurenciou. Je partnerom, ktorý prináša pohľad žiakov.

Vzťah k vedeniu školy

Fungovanie parlamentu je výrazne ovplyvnené prístupom vedenia školy.

Parlament získava dôveru a motiváciu, ak vedenie:

- počúva návrhy žiakov,
- vytvára priestor na komunikáciu,
- reaguje na podnety.

Motivácia členov parlamentu rýchlo klesá, ak však žiaci nadobudnú pocit, že:

- ich názory nikoho nezaujímajú,
- nemajú reálny vplyv na chod školy,
- všetko je už vopred rozhodnuté.

Vzťah k pedagogickému zboru

Dôležitá je aj komunikácia s učiteľmi. Parlament môže:

- prinášať spätnú väzbu,
- pomenúvať potreby žiakov,
- pomáhať pri zlepšovaní školskej klímy.

Cieľom nie je vytvárať konflikt medzi žiakmi a učiteľmi, ale podporovať spoluprácu a vzájomné porozumenie.

Na čo nezabudnúť

- Parlament má byť partnerom, nie opozíciou.
- Komunikácia s vedením školy musí byť pravidelná.
- Dôležitá je vzájomná dôvera.

Najčastejšie chyby

- Parlament komunikuje s vedením školy len pri problémoch.
- Žiaci nevedia, ako formulovať podnety.
- Vedenie školy nedostáva konkrétne návrhy.

Otázky pre koordinátora

- Má parlament vytvorený priestor na komunikáciu s vedením školy?
- Ako často prebiehajú spoločné stretnutia?
- Vnímajú učitelia parlament pozitívne?

1.3 PREDSEDA ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU A RADA ŠKOLY

Jednou z najvýznamnejších zmien je postavenie predsedu školského parlamentu v rade školy.

Podľa zákona je predseda školského parlamentu členom rady školy. Táto zmena:

- posilňuje hlas žiakov,
- prepája parlament s riadením školy,
- zvyšuje význam participácie žiakov.

Predseda parlamentu tak získava možnosť:

- zastupovať názory žiakov,
- prinášať podnety,
- zapájať sa do diskusií o fungovaní školy.

Čo to znamená pre koordinátora?

Koordinátor by mal predsedu pripravovať na:

- komunikáciu,
- argumentáciu,
- zodpovedné vystupovanie,
- reprezentáciu žiakov.

Je dôležité, aby predseda:

- rozumel témam,
- vedel komunikovať a rešpektoval ostatných účastníkov komunikácie,
- prinášal názory žiakov, nielen vlastné postoje.

Na čo nezabudnúť

- Predseda reprezentuje všetkých žiakov.
- Potrebuje podporu a prípravu.
- Jeho úloha je zodpovedná a dôležitá.

Najčastejšie chyby

- Predseda komunikuje len svoje názory.
- Parlament nepripravuje podklady do rady školy.
- Predseda nevie, aká je jeho úloha.

Otázky pre koordinátora

- Vie predseda, čo sa od neho očakáva?
- Má priestor pripraviť sa na zasadnutia rady školy?
- Získava od parlamentu podnety a spätnú väzbu?

1. 4 POVINNOSTI A TRANSPARENTNOSŤ

Silnejšie postavenie parlamentu prináša aj väčšiu zodpovednosť. Zo zasadnutí kolektívnych orgánov školy sa vyhotovuje zápisnica.

Zápisnice:

- zvyšujú transparentnosť,
- pomáhajú sledovať úlohy,
- podporujú systematickosť.

Dôležité je:

- zapisovať stručne a zrozumiteľne,
- zaznamenávať úlohy a dohody,
- uchovávať kontinuitu práce parlamentu.

Transparentnosť zároveň posilňuje dôveru žiakov aj vedenia školy.

Na čo nezabudnúť

- Zápisnice pomáhajú udržať kontinuitu.
- Parlament by mal fungovať systematicky.
- Transparentnosť zvyšuje dôveru.

Najčastejšie chyby

- Zo stretnutí neexistujú výstupy.
- Úlohy nie sú jednoznačne rozdelené.
- Nikto nesleduje plnenie dohôd.

Otázky pre koordinátora

- Vznikajú zo stretnutí jasné výstupy?
- Vedia členovia parlamentu, čo majú robiť?
- Sú informácie dostupné žiakom?

PREČO MÁ ŠKOLSKÝ PARLAMENT ZMYSEL?

Školský parlament nemá byť iba formálnou skupinou žiakov alebo organizátorom školských podujatí. Jeho hlavným zmyslom je vytvárať priestor, v ktorom sa žiaci učia aktívne sa podieľať na živote školy a postupne preberať zodpovednosť za prostredie, v ktorom trávajú veľkú časť svojho života.

Fungujúci školský parlament:

- prepája žiakov, učiteľov a vedenie školy,
- podporuje komunikáciu,
- pomáha naplňovať potreby žiakov,
- vytvára priestor pre participáciu žiakov.

Zároveň je dôležitým nástrojom rozvoja občianskych, komunikačných a sociálnych kompetencií žiakov.

2.1 ŠKOLA AKO „MALÁ OBEC“

Metodiky žiackych školských rád dlhodobo pracujú s myšlienkou, že škola funguje ako „malá obec“, v ktorej sa žiaci učia demokracii tým, že sa s ňou stretávajú v praxi. Žiaci sa neučia participácii iba z učebníc. Skutočné pochopenie prichádza vtedy, keď:

- môžu vyjadriť svoj názor,
- diskutujú o problémoch,
- podieľajú sa na rozhodovaní,
- vidia výsledky svojej práce.

Školský parlament vytvára priestor, v ktorom žiaci získavajú skúsenosti s:

- s komunikáciou,
- so spoluprácou,
- so zodpovednosťou,
- s demokratickým rozhodovaním.

Takéto skúsenosti sú dôležité nielen pre fungovanie školy, ale aj pre budúci život mladých ľudí.

Na čo nezabudnúť

- Demokracia sa najlepšie učí cez zážitok.
- Parlament má byť priestorom na učenie sa zodpovednosti.
- Žiaci potrebujú pocítiť, že ich hlas má význam.

Najčastejšie chyby

- Parlament funguje len formálne.
- Žiaci nemajú možnosť reálne ovplyvniť dianie.
- Rozhodnutia robia iba dospelí.

Otázky pre koordinátora

- Majú žiaci možnosť vyjadrovať svoje názory?
- Zažívajú žiaci pocit, že môžu niečo ovplyvniť?
- Učia sa žiaci spolupracovať a diskutovať?

2. 2 PARTICIPÁCIA VERZUS FORMÁLNOŠŤ

Mnohé školské parlamenty fungujú iba formálne. Znamená to, že:

- existujú „na papieri“,
- organizujú podujatia,
- ale nemajú reálny vplyv na život školy.

Skutočná participácia znamená, že žiaci:

- dostávajú priestor na vyjadrenie,
- sú zapájaní do rozhodovania,
- nesú spoluzodpovednosť za výsledky.

Participácia neznamená, že žiaci rozhodujú o všetkom. Znamená však, že:

- ich názory sú vypočuté,
- o ich podnetoch sa diskutuje,
- majú možnosť podieľať sa na riešeníach.

Úlohou koordinátora je vytvárať podmienky, aby parlament postupne prechádzal od formálneho fungovania k aktívnej participácii.

Na čo nezabudnúť

- Participácia je viac než len organizovanie akcií.
- Žiaci potrebujú cítiť reálny vplyv.
- Dôležitý je proces, nielen výsledok.

Najčastejšie chyby

- Parlament robí len „zábavné aktivity“.
- Žiaci nevedia, prečo parlament existuje.
- Návrhy žiakov sa nikam neposúvajú.

Otázky pre koordinátora

- Má parlament reálny vplyv na dianie v škole?
- Zaoberá sa témami, ktoré sú pre žiakov dôležité?
- Sú žiaci zapojení do rozhodovania?

2.3 ČO PRINÁŠA ŠKOLSKÝ PARLAMENT ŠKOLE

Fungujúci parlament prináša škole mnoho pozitívnych dopadov. Pomáha:

- zlepšovať komunikáciu,
- vytvárať pozitívnu školskú klímu,
- podporovať spoluprácu medzi žiakmi a učiteľmi,
- zachytávať problémy a potreby žiakov.

Školský parlament môže byť dôležitým partnerom pri:

- tvorbe školských aktivít,
- zlepšovaní prostredia školy,
- organizovaní projektov,
- budovaní komunity školy.

Ak škola vytvára priestor pre participáciu, žiaci:

- cítia väčšiu spolupatričnosť,
- preberajú väčšiu zodpovednosť za svoje konanie a správanie,
- viac rešpektujú spoločné pravidlá.

Na čo nezabudnúť

- Parlament môže výrazne ovplyvniť atmosféru školy.
- Žiaci často prinášajú cenné postrehy a nápady.
- Participácia podporuje pocit spolupatričnosti.

Najčastejšie chyby

- Parlament je oddelený od života školy.
- Vedenie školy nevyužíva jeho potenciál.
- Parlament nemá priestor komunikovať o svojich návrhoch.

Otázky pre koordinátora

- Vidí škola prínos parlamentu?
- Podieľa sa parlament na živote školy?
- Vnímajú žiaci parlament ako užitočný?

2.4 ČO PRINÁŠA PARLAMENT ŽIAKOM

Členovia školského parlamentu rozvíjajú množstvo kompetencií, ktoré využijú aj v mimoškolskom prostredí. Učia sa:

- komunikovať,
- argumentovať,
- spolupracovať,
- plánovať,
- niesť zodpovednosť,
- riešiť konflikty.

Veľkým prínosom je aj rozvoj:

- sebavedomia,
- iniciatívy,
- schopnosti vyjadriť svoj názor.

Parlament zároveň vytvára priestor pre žiakov, ktorí:

- chcú byť aktívni,
- chcú meniť veci okolo seba,
- potrebujú zažiť úspech a uznanie.

Na čo nezabudnúť

- Parlament je priestorom na učenie sa.
- Chyby sú prirodzenou súčasťou rozvoja.
- Dôležitý je osobný rast žiakov.

Najčastejšie chyby

- Koordinátor robí všetko za žiakov.
- Na žiakov sa neprenáša zodpovednosť.
- Parlament nerozvíja samostatnosť žiakov.

Otázky pre koordinátora

- Majú žiaci priestor rozhodovať?
- Učia sa žiaci niesť zodpovednosť?
- Rozvíjajú členovia parlamentu svoje zručnosti a schopnosti?

2. 5 AKO VYZERÁ KVALITNÝ ŠKOLSKÝ PARLAMENT?

Kvalitný školský parlament nie je definovaný počtom aktivít, ale kvalitou toho, ako sú do aktivít zapojení žiaci.

Fungujúci parlament:

- ✓ komunikuje so žiakmi,
- ✓ spolupracuje s vedením školy,
- ✓ pravidelne zasadá,
- ✓ rieši reálne potreby školy,
- ✓ zapája žiakov do rozhodovania,
- ✓ realizuje projekty s pozitívnym dosahom pre žiakov školy.

Kvalitný parlament zároveň:

- vytvára bezpečné prostredie,
- podporuje spoluprácu,
- učí žiakov participácii.

Nie je dôležité robiť veľké množstvo aktivít. Dôležitejšie je, aby:

- mali zmysel,
- vychádzali z potrieb žiakov,
- prinášali reálny efekt.

Na čo nezabudnúť

- Kvalita je dôležitejšia ako kvantita (nie je potrebné veľké množstvo aktivít).
- Parlament má riešiť potreby školy.
- Žiaci potrebujú vidieť výsledky svojej práce.

Najčastejšie chyby

- Parlament funguje iba „naoko“.
- Robí sa veľa aktivít bez jasného cieľa.
- Žiaci strácajú motiváciu, pretože nevidia výsledky.

Otázky pre koordinátora

- Má parlament jasný zmysel?
- Vidia žiaci výsledky svojej práce?
- Prináša parlament škole reálny prínos?

3

ÚLOHA KOORDINÁTORA ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU

PREČO JE TÁTO KAPITOLA DÔLEŽITÁ?

Koordinátor školského parlamentu zohráva kľúčovú úlohu pri tom, ako bude parlament fungovať. Práve jeho prístup často rozhoduje o tom, či sa parlament stane:

- živým priestorom pre participáciu,
- alebo iba formálnou skupinou bez reálneho významu.

Úlohou koordinátora nie je parlament riadiť namiesto žiakov. Jeho úlohou je vytvárať podmienky, aby sa žiaci mohli postupne učiť:

- spolupracovať,
- diskutovať,
- rozhodovať,
- niesť zodpovednosť.

Koordinátor je sprievodcom procesu učenia sa pri participácii.

3. 1 KTO JE KOORDINÁTOR ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU?

Koordinátor je pedagogický zamestnanec školy, ktorý:

- podporuje činnosť parlamentu,
- sprevádza žiakov,
- pomáha vytvárať bezpečné prostredie,
- zabezpečuje komunikáciu s vedením školy.

Koordinátor by mal byť:

- ✓ podporujúci,
- ✓ otvorený nápadom,
- ✓ rešpektujúci,
- ✓ trpezlivý.

Jeho úlohou nie je mať všetko pod kontrolou. Dôležitejšie je vytvoriť priestor, v ktorom sa žiaci učia samostatnosti a zodpovednosti.

Parlament nemá byť „učiteľovým projektom“, má patriť žiakom.

Na čo nezabudnúť

- Parlament je priestorom pre realizáciu žiakov.
- Koordinátor má žiakov sprevádzať, nie riadiť.
- Dôležitá je dôvera a bezpečné prostredie.

Najčastejšie chyby

- Koordinátor rozhoduje o všetkom.
- Žiaci plnia iba pokyny dospelého.
- Parlament funguje ako „krúžok učiteľa“.

Otázky pre koordinátora

- Majú žiaci priestor robiť vlastné rozhodnutia?
- Akú mieru zodpovednosti majú členovia parlamentu?
- Cítia žiaci, že parlament patrí im?

3. 2 FACILITÁTOR, NIE RIADIACI UČITEĽ

Jednou z najdôležitejších úloh koordinátora je naučiť sa pracovať ako facilitátor.

Facilitátor:

- podporuje diskusiu,
- pomáha skupine hľadať riešenia,
- vytvára priestor pre zapojenie všetkých žiakov.

Neznamená to, že koordinátor je pasívny. Naopak, jeho úloha je veľmi dôležitá:

- nastavuje procesy,
- pomáha skupine napredovať,
- podporuje bezpečnú komunikáciu,
- nerobí rozhodnutia namiesto žiakov.

Koordinátor by mal:

- ✓ klásť otázky,
- ✓ podporovať premýšľanie,
- ✓ pomáhať pri hľadaní riešení.

Koordinátor nemá:

- ✗ rozhodovať za skupinu,
- ✗ určovať všetky aktivity,
- ✗ kontrolovať každý krok.

Na čo nezabudnúť

- Facilitácia podporuje samostatnosť žiakov.
- Otázky sú často dôležitejšie ako odpovede.
- Žiaci sa učia cez vlastné skúsenosti.

Najčastejšie chyby

- Koordinátor vedie každú diskusiu.
- Žiaci nemajú priestor rozhodovať.
- Parlament je závislý od dospelého.

Otázky pre koordinátora

- Koľko priestoru dávam žiakom?
- Vedú niektoré časti stretnutí aj samotní žiaci?
- Pomáham žiakom premýšľať alebo za nich rozhodujem?

3. 3 BUDOVANIE BEZPEČNÉHO PROSTREDIA

Žiaci sa zapoja iba vtedy, keď sa cítia bezpečne. Bezpečné prostredie znamená, že:

- žiaci sa neboja vyjadriť vlastný názor,
- nie sú zosmiešňovaní,
- môžu robiť chyby,
- cítia rešpekt.

Úlohou koordinátora je:

- podporovať otvorenú komunikáciu,
- nastavovať pravidlá pre rešpektovanie sa (rešpektujúci prístup),
- reagovať na nevhodné správanie.

Dôležité je vytvárať atmosféru, v ktorej má každý hlas hodnotu.

Na čo nezabudnúť

- Bezpečie je základ participácie.
- Každý žiak potrebuje cítiť rešpekt.
- Chyby sú prirodzenou súčasťou učenia.

Najčastejšie chyby

- Priestor dostávajú len aktívni žiaci.
- Názory niektorých členov sú ignorované.
- Kritika nie je podaná rešpektujúco.

Otázky pre koordinátora

- Majú priestor hovoriť všetci členovia parlamentu?
- Cítia sa žiaci bezpečne?
- Ako reagujeme na chyby a konflikty?

3.4 SPOLUPRÁCA S VEDENÍM ŠKOLY

Koordinátor zohráva dôležitú úlohu aj vo vzťahu medzi parlamentom a vedením školy.

Pomáha:

- sprostredkovať komunikáciu,
- vysvetľovať potreby žiakov,
- budovať dôveru.

Dôležité je vytvárať partnerstvo medzi:

- žiakmi,
- koordinátorom,
- vedením školy.

Koordinátor môže pomáhať žiakom:

- pripravovať podnety,
- formulovať návrhy,
- prezentovať výstupy.

Cieľom však je, aby komunikáciu postupne zvládali samotní žiaci.

Na čo nezabudnúť

- Dôležitá je pravidelná komunikácia.
- Parlament a vedenie školy majú byť partneri.
- Žiaci potrebujú podporu pri prezentovaní návrhov.

Najčastejšie chyby

- Komunikácia prebieha iba cez koordinátora.
- Žiaci nemajú kontakt s vedením školy.
- Návrhy parlamentu sa nikam neposúvajú.

Otázky pre koordinátora

- Má parlament priestor komunikovať s vedením?
- Sú žiaci pripravení prezentovať svoje návrhy?
- Funguje spolupráca medzi parlamentom a vedením?

3.5 MOŽNOSTI PRÁCE S MOTIVÁCIOU ŽIAKOV

Motivácia žiakov je veľmi citlivá. Rýchlo rastie, ale aj rýchlo klesá.

Žiaci bývajú motivovaní, keď:

- ✓ vidia výsledky,
- ✓ majú pocit vplyvu,
- ✓ zažívajú úspech,
- ✓ cítia podporu.

Naopak, motivácia klesá, keď:

- ✗ ich názory nikto nepočúva,
- ✗ všetko riadi dospelý,
- ✗ nevidia význam svojej práce.

Koordinátor by mal u členov:

- oceňovať snahu,
- podporovať aktivitu,
- vytvárať priestor pre úspech.

Dôležité je tiež nepreťažovať členov parlamentu.

Na čo nezabudnúť

- Motivácia vzniká cez zmyslupnosť.
- Žiaci potrebujú vidieť výsledky.
- Podpora a ocenenie snahy sú dôležité.

Najčastejšie chyby

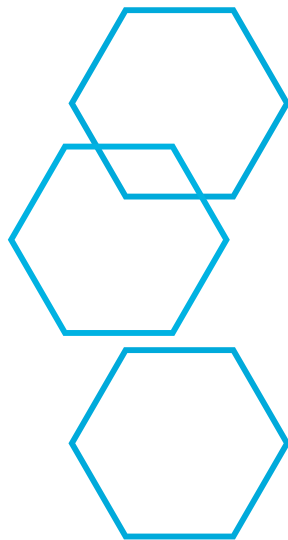
- Parlament robí priveľa aktivít.
- Žiaci sú preťažení.
- Chýba spätná väzba a ocenenie.

Otázky pre koordinátora

- Vidia žiaci význam svojej práce?
- Oceňujeme ich aktivitu?
- Nie sú členovia parlamentu preťažení?

3.6 PSYCHOHYGIENA KOORDINÁTORA

Koordinátor školského parlamentu často pracuje nad rámec svojich povinností. Ak chce svoju úlohu vykonávať dlhodobo kvalitne, potrebuje myslieť aj na vlastnú psychohygienu.

Dôležité je:

- nastaviť si hranice,
- vedieť delegovať úlohy,
- neprenášať na seba celú zodpovednosť.

Koordinátor nemusí:

- ✗ vyriešiť všetko,
- ✗ byť dokonalý,
- ✗ zachrániť každú situáciu.

Dôležité je vytvárať podmienky pre učenie a rast žiakov.

Spokojný a vyrovnaný koordinátor dokáže vytvárať bezpečné a podporné prostredie aj pre členov parlamentu.

Na čo nezabudnúť

- Koordinátor nemôže robiť všetko sám.
- Dôležité je vedieť delegovať.
- Psychohygienu je prevenciou vyhorenia.

Najčastejšie chyby

- Koordinátor preberá všetku zodpovednosť.
- Nemá nastavené hranice.
- Parlament je závislý od jednej osoby.

Otázky pre koordinátora

- Dokážem delegovať úlohy?
- Mám priestor na oddych?
- Nie som na fungovanie parlamentu sám/sama?

4

ZALOŽENIE A NASTAVENIE ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU

PREČO JE TÁTO KAPITOLA DÔLEŽITÁ?

Spôsob, akým je školský parlament založený a nastavený, výrazne ovplyvňuje jeho ďalšie fungovanie. Mnohé problémy, ktoré sa objavia počas školského roka, vznikajú práve preto, že:

- neboli jasne nastavené pravidlá,
- žiaci nerozumejú svojej úlohe,
- chýba podpora vedenia školy,
- parlament nemá jasne pomenovaný svoj zmysel a ciele.

Dobre nastavený parlament:

- funguje viac systematicky,
- vytvára bezpečné prostredie,
- podporuje aktivitu žiakov,
- predchádza chaosu a konfliktom.

Začiatok školského roka je preto veľmi dôležitým obdobím, ktoré netreba podceňiť.

4. 1 PODPORA VEDENIA ŠKOLY

Jedným z najdôležitejších predpokladov fungujúceho parlamentu je podpora vedenia školy.

Parlament získava dôveru a motiváciu, ak vedenie:

- ✓ vníma parlament ako partnera,
- ✓ vytvára priestor na komunikáciu,
- ✓ reaguje na podnety žiakov.

Naopak, aktivita členov parlamentu rýchlo klesá, ak žiaci nadobudnú pocit, že:

- ich názory nikoho nezaujímajú,
- parlament existuje iba formálne,
- všetko je už vopred rozhodnuté.

Koordinátor by mal preto hneď na začiatku:

- komunikovať s vedením školy,
- dohodnúť spôsob spolupráce,
- nastaviť si očakávania a možnosti vo vzťahu: parlament - vedenie školy.

Dôležité je, aby vedenie školy:

- poznalo úlohu parlamentu,
- rozumelo významu participácie,
- vnímalo parlament ako súčasť života školy.

Na čo nezabudnúť

- Bez podpory vedenia školy parlament funguje veľmi ťažko.
- Žiaci potrebujú vidieť, že ich názory majú význam.
- Komunikácia s vedením má byť pravidelná a konštruktívna.

Najčastejšie chyby

- Parlament funguje bez kontaktu s vedením školy.
- Žiaci nevedia, komu môžu predkladať podnety.
- Vedenie školy nevie, čo parlament robí.

Otázky pre koordinátora

- Má parlament vytvorený priestor na komunikáciu s vedením?
- Vie vedenie školy, aké sú ciele parlamentu?
- Reaguje vedenie školy na podnety žiakov?

4.2 NASTAVENIE PRAVIDIEL FUNGOVANIA

Každá skupina potrebuje jasné pravidlá. Platí to aj pre školský parlament.

Pravidlá pomáhajú:

- vytvárať bezpečné prostredie,
- predchádzať konfliktom,
- nastavovať očakávania,
- podporovať zodpovednosť.

Pravidlá by mali byť:

- ✓ jednoduché,
- ✓ zrozumiteľné,
- ✓ reálne.

Odporúča sa, aby sa na ich tvorbe podieľali samotní žiaci. Ak majú možnosť pravidlá spoluvytvárať:

- viac ich rešpektujú,
- lepšie im rozumejú,
- cítia väčšiu spoluzodpovednosť.

Pravidlá môžu zahŕňať napríklad:

- spôsob komunikácie,
- rešpektovanie názorov,
- dochádzku,
- prípravu na stretnutia,
- rozdelenie úloh.

Na čo nezabudnúť

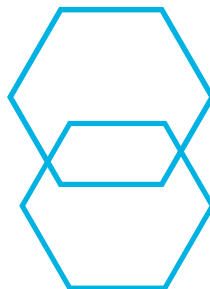
- Pravidlá majú slúžiť skupine, nie ju obmedzovať.
- Žiaci by mali byť zapojení do ich tvorby.
- Pravidlá je potrebné pravidelne pripomínať.

Najčastejšie chyby

- Pravidlá určí iba koordinátor.
- Členovia parlamentu pravidlá nepoznajú.
- Pravidlá sa v praxi nedodržiavajú.

Otázky pre koordinátora

- Rozumejú žiaci pravidlám?
- Podieľali sa na ich tvorbe?
- Sú pravidlá jasne definované a parlament sa podľa nich riadi?

4. 3 ŠTATÚT ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU

Štatút je základný dokument parlamentu. Pomáha vytvárať jasnú štruktúru jeho fungovania.

Mal by obsahovať:

- poslanie parlamentu,
- spôsob voľby členov,
- funkcie a roly,
- spôsob zasadnutí,
- základné pravidlá fungovania.

Dôležité je, aby bol:

- ✓ stručný,
- ✓ zrozumiteľný,
- ✓ praktický.

Štatút nemá byť komplikovaný dokument, ktorému nikto nerozumie. Má slúžiť ako opora pre fungovanie parlamentu. Odporúča sa pravidelne ho aktualizovať podľa potrieb školy.

Na čo nezabudnúť

- Štatút vytvára jasné pravidlá fungovania.
- Má byť praktický a zrozumiteľný.
- Žiaci by mali poznať jeho obsah.

Najčastejšie chyby

- Parlament nemá žiadny štatút.
- Dokument nikto nepozná.
- Štatút nezodpovedá reálnemu fungovaniu.

Otázky pre koordinátora

- Má parlament aktuálny štatút?
- Rozumejú mu členovia parlamentu?
- Využíva sa v praxi?

4.4 NASTAVENIE CIEĽOV PARLAMENTU

Parlament potrebuje vedieť:

- prečo existuje,
- čo chce dosiahnuť,
- kam smeruje.

Ak parlament nemá ciele:

- jeho činnosť býva chaotická,
- členovia strácajú motiváciu,
- aktivity nemajú zmysel.

Ciele by mali byť:

- ✓ konkrétne,
- ✓ reálne,
- ✓ zrozumiteľné.

Odporúča sa nastavovať:

- krátkodobé ciele (napr. konkrétny projekt),
- dlhodobé ciele (napr. zlepšenie komunikácie v škole).

Na čo nezabudnúť

- Parlament potrebuje jasný smer.
- Ciele majú byť jasne definované.
- Dôležité je vychádzať z potrieb žiakov a školy.

Najčastejšie chyby

- Parlament funguje bez cieľov.
- Aktivity, ktoré sa robia, sú nezmyselné.
- Ciele nastavuje iba koordinátor.

Otázky pre koordinátora

- Vie parlament, čo chce dosiahnuť?
- Sú ciele zrozumiteľné pre členov?
- Vychádzajú ciele z potrieb žiakov?

4.5 ROČNÝ PLÁN ČINNOSTI

Ročný plán pomáha parlamentu:

- organizovať činnosť,
- plánovať stretnutia,
- rozdeľovať úlohy,
- predchádzať chaosu.

Plán môže obsahovať:

- termíny zasadnutí,
- hlavné témy,
- projekty,
- školské podujatia,
- stretnutia s vedením školy.

Dôležité je:

- ✓ plán pravidelne aktualizovať,
- ✓ nepreťažovať členov parlamentu,
- ✓ nechať priestor na prípadné korekcie.

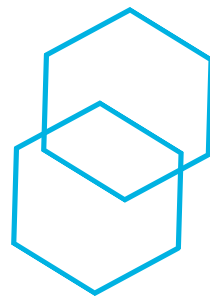
Parlament by mal mať možnosť reagovať na aktuálne zmeny v potrebách školy a žiakov.

Na čo nezabudnúť

- Plán pomáha udržať kontinuitu práce.
- Dôležitá je realizovateľnosť.
- Parlament potrebuje aj flexibilitu.

Najčastejšie chyby

- Parlament funguje bez plánovania.
- Členovia nevedia, čo ich čaká.
- Plán je príliš náročný alebo nereálny.

Otázky pre koordinátora

- Má parlament vytvorený ročný plán?
- Je plán realizovateľný?
- Majú členovia prehľad o aktivitách počas roka?

5

VOĽBY A TVORBA FUNKČNÉHO TÍMU

PREČO JE TÁTO KAPITOLA DÔLEŽITÁ?

Voľby do školského parlamentu patria medzi najdôležitejšie momenty jeho fungovania. Spôsob, akým prebiehajú, výrazne ovplyvňuje:

- dôveru žiakov,
- legitimitu parlamentu,
- aktivitu členov,
- fungovanie celej skupiny.

Kvalitné voľby nie sú iba technickým procesom. Sú prvou skúsenosťou žiakov s participáciou, zastupovaním a demokratickým rozhodovaním.

Zároveň platí, že parlament nie je len skupinou zvolených jednotlivcov.

Aby fungoval kvalitne, potrebuje sa stať tímom, ktorý:

- spolupracuje,
- vzájomne komunikuje,
- rešpektuje sa,
- nesie spoločnú zodpovednosť.

5. 1 PRÍPRAVA NA VOĽBY

Voľby by nemali byť iba rýchlym hlasovaním počas triednickej hodiny. Dôležitá je kvalitná príprava.

Žiaci by mali ešte pred voľbami vedieť:

- čo je školský parlament,
- aká je úloha členov parlamentu,
- čo môže parlament ovplyvniť,
- aká zodpovednosť ich čaká.

Ak žiaci nerozumejú zmyslu parlamentu:

- kandidujú náhodne,
- voľby strácajú význam,
- členovia parlamentu bývajú pasívni.

Odporúča sa:

- ✓ predstaviť parlament celej škole,
- ✓ vysvetliť úlohu zástupcu žiakov v parlamente,
- ✓ motivovať žiakov kandidovať.

Dôležité je zdôrazniť, že člen parlamentu:

- nezastupuje iba seba,
- ale celú triedu.

Na čo nezabudnúť

- Žiaci potrebujú rozumieť zmyslu volieb.
- Dôležitá je informovanosť celej školy.
- Kandidáti by mali vedieť, čo ich čaká.

Najčastejšie chyby

- Voľby prebehnú bez vysvetlenia.
- Žiaci nepoznajú úlohu členov parlamentu.
- Kandidáti kandidujú z povinnosti (niekoho museli vybrať), nie z presvedčenia.

Otázky pre koordinátora

- Rozumejú žiaci úlohe parlamentu?
- Vedia kandidáti, čo sa od nich očakáva?
- Mali žiaci dostatok informácií o voľbách?

5.2 PRIEBEH VOLIEB

Voľby by mali byť:

- ✓ transparentné,
- ✓ férové,
- ✓ zrozumiteľné.

Dôležité je, aby mali žiaci pocit, že:

- výsledky sú spravodlivé,
- každý žiak má rovnakú šancu,
- ich hlas má význam.

Odporúča sa:

- tajné hlasovanie,
- jasné pravidlá,
- vopred určený spôsob hlasovania.

Kandidáti by mali dostať priestor:

- predstaviť sa,
- prezentovať svoje nápady,
- zdôvodniť, prečo chcú kandidovať.

Voľby zároveň učia žiakov:

- niesť zodpovednosť za rozhodnutie,
- rešpektovať výsledky volieb,
- prijímať pluralitu názorov.

Na čo nezabudnúť

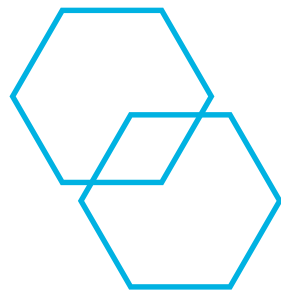
- Dôležitá je férovosť a transparentnosť.
- Každý kandidát má mať rovnaký priestor.
- Voľby majú byť zrozumiteľné pre všetkých žiakov.

Najčastejšie chyby

- Nejasné pravidlá hlasovania.
- Kandidáti nemajú možnosť predstaviť sa.
- Žiaci nedôverujú výsledkom.

Otázky pre koordinátora

- Boli pravidlá volieb jasné?
- Mali všetci kandidáti rovnaký priestor prezentovať svoju víziu/názory?
- Vnímali žiaci voľby ako spravodlivé?

5. 3 LEGITÍMNOSŤ ZÁSTUPCOV

Člen parlamentu môže zastupovať svoju triedu alebo, ak je volený v celoškolských voľbách, všetkých žiakov školy. To znamená, že:

- komunikuje so spolužiakmi,
- zbiera ich názory,
- prináša podnety,
- informuje triedu o dianí v parlamente.

Člen parlamentu stráca svoju legitimitu, ak:

- nekomunikuje,
- nezaujíma sa o názory spolužiakov,
- neinformuje triedu.

Je dôležité, aby žiaci rozumeli, že členom parlamentu nie je „najobľúbenejší žiak“, ale reprezentant triedy alebo školy, ktorý bude za školu obhajovať ich záujmy.

Koordinátor by mal členov parlamentu podporovať v tom, aby:

- pravidelne komunikovali,
- aktívne počúvali,
- vedeli prezentovať názory triedy, školy.

Na čo nezabudnúť

- Zástupca žiakov zastupuje triedu, školu, nie iba seba.
- Komunikácia s triedou je podstatná.
- Dôležitá je spätná väzba.

Najčastejšie chyby

- Zástupcovia žiakov nekomunikujú so spolužiakmi.
- Parlament nepozná potreby tried a iných spolužiakov.
- Žiaci nevedia, kto ich zastupuje.

Otázky pre koordinátora

- Komunikujú zástupcovia so svojimi triedami alebo so všetkými žiakmi navzájom?
- Prinášajú do parlamentu názory spolužiakov?
- Vedia žiaci školy, čo parlament rieši?

5. 4 ROLY A FUNKCIE V PARLAMENTE

Parlament funguje lepšie, keď má jasne rozdelené roly.

Najčastejšie funkcie:

- predseda,
- podpredseda,
- zapisovateľ,
- členovia pracovných skupín.

Rozdelenie rolí:

- ✓ podporuje aktivitu,
- ✓ rozdeľuje zodpovednosť,
- ✓ zvyšuje samostatnosť žiakov.

Každá rola by mala mať:

- jasne pomenované úlohy,
- primeranú mieru zodpovednosti.

Je dôležité, aby funkcie nezostali iba formálne.

Žiaci by mali mať možnosť:

- skúšať rôzne úlohy,
- rozvíjať svoje silné stránky,
- učiť sa novým zručnostiam.

Na čo nezabudnúť

- Jasné roly zvyšujú efektivitu.
- Funkcie majú byť zmysluplné.
- Každý člen by mal mať svoju úlohu.

Najčastejšie chyby

- Všetko robí predseda alebo koordinátor.
- Funkcie existujú len „na papieri“.
- Niektorí členovia nemajú žiadnu úlohu.

Otázky pre koordinátora

- Sú roly v parlamente jasné?
- Majú všetci členovia konkrétne úlohy?
- Fungujú jednotlivé funkcie aktívne?

5. 5 BUDOVANIE TÍMU

Parlament nie je iba skupina jednotlivcov. Aby fungoval kvalitne, potrebuje sa stať tímom.

Budovanie tímu pomáha:

- vytvárať dôveru,
- podporovať spoluprácu,
- predchádzať konfliktom,
- zvyšovať aktivitu členov.

Na začiatku školského roka je vhodné zaradiť:

- zoznamovacie aktivity,
- tímové hry,
- spoločné plánovanie,
- diskusie o očakávaniach.

Dôležité je vytvárať prostredie, v ktorom:

- ✓ sa členovia poznajú,
- ✓ cítia rešpekt,
- ✓ dokážu spolupracovať.

Silný tím dokáže zvládať aj náročnejšie situácie a konflikty.

Na čo nezabudnúť

- Fungujúci parlament potrebuje dobré vzťahy.
- Dôvera sa buduje postupne.
- Tímovosť podporuje aktivitu žiakov.

Najčastejšie chyby

- Parlament sa venuje iba úlohám.
- Chýba budovanie vzťahov.
- Členovia sa navzájom nepoznajú.

Otázky pre koordinátora

- Cítia sa členovia parlamentu ako tím?
- Majú priestor spoznávať sa?
- Funguje v skupine rešpekt a spolupráca?

PREČO JE TÁTO KAPITOLA DÔLEŽITÁ?

Pravidelné fungovanie parlamentu rozhoduje o tom, či sa stane:

- aktívnym priestorom participácie,
- alebo formálnou skupinou bez reálneho dopadu.

Kvalitné fungovanie parlamentu nestojí na množstve aktivít, ale najmä na:

- pravidelnej komunikácii,
- dobre vedených zasadnutiach,
- zapojení žiakov,
- jasne rozdelených úlohách,
- spoločnej zodpovednosti.

Parlament sa učí fungovať postupne. Dôležitou úlohou koordinátora je vytvárať podmienky, v ktorých môžu žiaci:

- získavať skúsenosti,
- robiť chyby,
- reflektovať svoju prácu,
- postupne získavať väčšiu samostatnosť.

6. 1 ZASADNUTIA ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU

Zasadnutia sú základom fungovania parlamentu. Práve na nich:

- členovia diskutujú,
- prinášajú podnety,
- plánujú aktivity,
- prijímajú rozhodnutia.

Aby boli stretnutia efektívne, mali by byť:

- ✓ plánované,
- ✓ pripravené,
- ✓ zrozumiteľne vedené.

Dôležitá je aj pravidelnosť. Parlament by mal mať:

- stanovený termín zasadnutí,
- jasnú organizáciu,
- stabilné miesto stretnutí.

Pravidelné stretnutia podporujú:

- kontinuitu,
- pocit stability,
- zodpovednosť členov.

Na čo nezabudnúť

- Zasadnutia majú byť pravidelné.
- Členovia potrebujú vedieť, čo ich čaká.
- Stabilita podporuje fungovanie tímu.

Najčastejšie chyby

- Stretnutia sa konajú nepravidelne.
- Parlament sa stretáva iba „keď je to potrebné“.
- Žiaci nevedia vopred o termínoch zasadnutí.

Otázky pre koordinátora

- Má parlament pravidelný harmonogram?
- Vedia členovia, kedy sa stretávajú?
- Sú stretnutia dostatočne pripravené?

6.2 ŠTRUKTÚRA STRETNUTIA

Každé zasadnutie by malo mať jasnú štruktúru. Pomáha to:

- udržať pozornosť,
- predchádzať chaosu,
- efektívnejšie pracovať.

Odporúčaná štruktúra:

1. Úvod
2. Zhrnutie predchádzajúceho stretnutia
3. Hlavné témy
4. Rozdelenie úloh
5. Reflexia a záver

Úvod môže obsahovať:

- krátke naladenie,
- aktivitu,
- zdieľanie.

Na záver je vhodné:

- zhrnúť dohodnuté úlohy,
- určiť členov, ktorí sú zodpovední za splnenie konkrétnych úloh,
- vytvoriť priestor na reflexiu.

Na čo nezabudnúť

- Stretnutie potrebuje jasnú štruktúru.
- Dôležité je zhrnutie úloh a dohôd.
- Reflexia pomáha zlepšovať fungovanie.

Najčastejšie chyby

- Stretnutie nemá program.
- Diskusia je chaotická.
- Nikto nesleduje dohodnuté úlohy.

Otázky pre koordinátora

- Majú stretnutia jasný program?
- Vedia členovia, čo sa rieši?
- Zaznamenávajú sa úlohy a dohody?

6.3 DEMOKRATICKÉ ROZHODOVANIE

Jednou z hlavných úloh parlamentu je vytvárať priestor pre demokratické rozhodovanie.

Žiaci sa učia:

- vyjadrovať názory,
- počúvať iných,
- argumentovať,
- rešpektovať rôzne pohľady,
- prijímať spoločné rozhodnutia.

Rozhodovanie môže prebiehať:

- diskusiou,
- hlasovaním,
- konsenzom.

Dôležité je, aby:

- ✓ každý dostal priestor,
- ✓ rozhodovanie bolo férové,
- ✓ členovia rozumeli výsledku.

Koordinátor by mal žiakov viesť k tomu, aby nehľadali „vítazov a porazených“, ale spoločné riešenia.

Na čo nezabudnúť

- Demokratické rozhodovanie je proces učenia.
- Dôležitý je rešpekt k rôznym názorom.
- Každý člen má mať priestor vyjadriť sa.

Najčastejšie chyby

- Rozhoduje iba koordinátor.
- Hovorí stále tí istí žiaci.
- Členovia nerozumejú prijatým rozhodnutiam.

Otázky pre koordinátora

- Dostávajú všetci členovia priestor?
- Rozumejú žiaci spôsobu rozhodovania?
- Hľadajú členovia spoločné riešenia?

6.4 ROZDELENIE ÚLOH A ZODPOVEDNOSTI

Parlament funguje lepšie, keď:

- úlohy nie sú na jednej osobe,
- každý člen je za niečo zodpovedný,
- členovia vedia, čo majú robiť.

Úlohy by mali byť:

- ✓ konkrétne,
- ✓ reálne,
- ✓ jasne rozdelené.

Pri každej úlohe je vhodné určiť:

- kto je za jej splnenie zodpovedný,
- čo má urobiť,
- termín realizácie, ukončenia.

Rozdelenie zodpovednosti:

- podporuje aktivitu,
- rozvíja samostatnosť,
- zvyšuje angažovanosť členov.

Na čo nezabudnúť

- Každý člen by mal mať svoju úlohu.
- Úlohy musia byť jasne pomenované.
- Dôležité je sledovať ich plnenie.

Najčastejšie chyby

- Väčšinu práce robí jeden človek.
- Úlohy nie sú jasné.
- Nikto nesleduje plnenie dohôd.

Otázky pre koordinátora

- Majú všetci členovia konkrétne úlohy?
- Sú úlohy realizovateľné?
- Sleduje parlament ich plnenie?

6. 5 MOTIVÁCIA A AKTIVITA ČLENOV

Motivácia členov parlamentu sa mení počas celého školského roka. Dôležitou úlohou koordinátora je podporovať aktivitu a vytvárať prostredie, v ktorom žiaci vidia zmysel svojej práce.

Žiaci bývajú motivovaní, keď:

- ✓ vidia výsledky,
- ✓ môžu niečo ovplyvniť,
- ✓ cítia rešpekt,
- ✓ zažívajú úspech.

Motivácia klesá, keď:

- ✗ parlament nemá reálny vplyv na chod školy,
- ✗ všetko riadi dospelý,
- ✗ členovia parlamentu nevidia výsledky.

Dôležité je:

- oceňovať aktivitu,
- podporovať iniciatívu,
- vytvárať priestor pre úspech.

Na čo nezabudnúť

- Motivácia vzniká cez zmysluplnosť.
- Žiaci potrebujú vidieť výsledky.
- Oceňovanie a podpora sú dôležité.

Najčastejšie chyby

- Členovia parlamentu sú preťažení.
- Aktivita nie je oceňovaná.
- Parlament robí priveľa nezmyselných úloh.

Otázky pre koordinátora

- Vidia žiaci význam svojej práce?
- Majú možnosť zažiť úspech?
- Oceňujeme aktivitu členov?

6. 6 RIEŠENIE KONFLIKTOV A PROBLÉMOVÝCH SITUÁCIÍ

Konflikty sú prirodzenou súčasťou práce v skupine. Nemusia byť problémom, ak sa riešia otvorene a s rešpektom.

V parlamente môžu vznikať konflikty:

- medzi členmi,
- pri rozhodovaní,
- pri rozdelení úloh,
- pri komunikácii.

Úlohou koordinátora nie je konfliktom úplne zabrániť, ale:

- pomáhať ich pomenovať,
- vytvárať bezpečný priestor na diskusiu,
- podporovať hľadanie riešení.

Dôležité je viesť žiakov k tomu, aby:

- ✓ počúvali druhých,
- ✓ rešpektovali názory ostatných,
- ✓ hľadali spoločné riešenia.

Konflikty môžu byť zároveň príležitosťou na učenie sa:

- komunikácii,
- empatii,
- spolupráci.

Najčastejšie chyby

- Konflikty sú prirodzené.
- Dôležitý je spôsob ich riešenia.
- Parlament sa učí aj cez náročné situácie.

Najčastejšie chyby

- Konflikty sa ignorujú.
- Rozhoduje iba koordinátor.
- Niektorí členovia nedostávajú priestor vyjadriť sa.

Otázky pre koordinátora

- Dokáže parlament otvorene hovoriť o problémoch?
- Majú členovia priestor vyjadriť svoje názory?
- Hľadáme spoločné riešenia konfliktov?

PREČO JE TÁTO KAPITOLA DÔLEŽITÁ?

Komunikácia je základom fungujúceho školského parlamentu. Ak parlament nekomunikuje:

- žiaci nevedia, čo robí,
- vedenie školy nepozná názory žiakov,
- členovia parlamentu strácajú kontakt so svojimi triedami,
- parlament sa postupne stáva iba formálnym zoskupením žiakov.

Úlohou parlamentu nie je hovoriť iba „za seba“, ale prepájať:

- žiakov,
- triedy,
- učiteľov,
- vedenie školy.

Kvalitná komunikácia:

- zvyšuje dôveru,
- podporuje participáciu,
- pomáha predchádzať konfliktom,
- vytvára pocit spolupatričnosti.

7.1 KOMUNIKÁCIA SO SPOLUŽIAKMI

Člen parlamentu zastupuje svoju triedu. To znamená, že:

- zbiera názory spolužiakov,
- pýta sa na ich potreby,
- prináša podnety do parlamentu,
- informuje triedu o dani.

Ak komunikácia s triedou nefunguje:

- parlament stráca legitimitu,
- členovia riešia iba svoje názory,
- žiaci nevidia zmysel parlamentu.

Dôležité je, aby komunikácia bola:

- ✓ pravidelná,
- ✓ otvorená,
- ✓ zrozumiteľná.

Žiaci by mali mať možnosť:

- vyjadriť svoj názor,
- prinášať návrhy,
- upozorňovať na problémy.

Na čo nezabudnúť

- Zástupca reprezentuje triedu, nie iba seba.
- Komunikácia musí byť obojstranná.
- Žiaci potrebujú priestor vyjadriť sa.

Najčastejšie chyby

- Zástupcovia nekomunikujú so spolužiakmi.
- Parlament nepozná potreby tried.
- Žiaci nevedia, čo parlament rieši.

Otázky pre koordinátora

- Komunikujú členovia pravidelne so svojimi triedami?
- Majú žiaci priestor prinášať podnety?
- Vedia triedy, čo parlament robí?

7.2 ZBER PODNETOV A NÁZOROV ŽIAKOV

Aby parlament vedel reagovať na potreby školy, musí aktívne zbierať podnety od žiakov.

Spôsoby zberu podnetov môžu byť:

- rozhovory v triedach,
- triednické hodiny,
- anonymné dotazníky,
- schránka dôvery alebo nápadov,
- online formuláre,
- tematické diskusie.

Dôležité je:

- ✓ pýtať sa pravidelne,
- ✓ pýtať sa konkrétne,
- ✓ vytvárať bezpečný priestor pre komunikáciu.

Nie každý žiak:

- chce hovoriť verejne,
- dokáže formulovať svoj názor,
- cíti dostatočnú istotu.

Preto je vhodné využívať rôzne formy zapojenia.

Získané podnety je potrebné:

- spracovať,
- pomenovať priority a komunikovať ďalej.

Na čo nezabudnúť

- Parlament musí poznať potreby žiakov.
- Dôležitá je pravidelnosť zberu podnetov.
- Každý žiak potrebuje bezpečný priestor na vyjadrenie.

Najčastejšie chyby

- Parlament pracuje bez spätnej väzby od žiakov.
- Zbierajú sa iba negatívne podnety.
- Žiaci nevedia, čo sa s ich návrhmi deje.

Otázky pre koordinátora

- Ako parlament zisťuje názory žiakov?
- Majú všetci žiaci možnosť zapojiť sa?
- Vedia žiaci, čo sa deje s ich podnetmi?

7.3 KOMUNIKÁCIA VO VNÚTRI PARLAMENTU

Kvalitná vnútorná komunikácia je dôležitá pre fungovanie celej skupiny.

Členovia parlamentu potrebujú:

- rozumieť cieľom,
- vedieť, čo sa rieši,
- mať priestor vyjadriť sa,
- poznať svoje úlohy.

Dobrá komunikácia vo vnútri skupiny:

- ✓ znižuje konflikty,
- ✓ podporuje spoluprácu,
- ✓ zvyšuje aktivitu členov

Dôležité je:

- jasne pomenúvať dohody,
- pravidelne zdieľať informácie,
- vytvárať priestor na otázky a reflexiu.

Na čo nezabudnúť

- Všetci členovia potrebujú mať informácie.
- Dôležitá je otvorenosť a rešpekt.
- Komunikácia podporuje tímovosť.

Najčastejšie chyby

- Informácie má iba predseda alebo koordinátor.
- Niektorí členovia nevedia, čo sa deje.
- Chýba priestor na otázky a diskusiu.

Otázky pre koordinátora

- Majú všetci členovia dostatok informácií?
- Funguje komunikácia vo vnútri skupiny?
- Majú členovia priestor vyjadriť svoj názor?

7.4 KOMUNIKÁCIA S VEDENÍM ŠKOLY

Jednou z najdôležitejších úloh parlamentu je komunikovať s vedením školy.

Táto komunikácia by mala byť:

- ✓ pravidelná,
- ✓ rešpektujúca,
- ✓ vecná,
- ✓ pripravená.

Parlament by nemal prinášať iba negatívne podnety. Dôležité je formulovať aj návrhy riešení.

Koordinátor môže žiakom pomáhať:

- pripraviť podklady,
- formulovať návrhy,
- pripravovať prezentácie alebo stretnutia.

Postupne by však mali komunikáciu zvládať samotní žiaci.

Dôležité je, aby vedenie školy:

- vedelo o aktivitách parlamentu,
- reagovalo na podnety,
- vytváralo priestor na dialóg.

Na čo nezabudnúť

- Parlament a vedenie školy majú byť partneri.
- Komunikácia má byť pravidelná.
- Dôležitá je vecnosť a pripravenosť.

Najčastejšie chyby

- Parlament komunikuje iba pri problémoch.
- Žiaci neprinášajú konkrétne návrhy.
- Komunikácia prebieha iba cez koordinátora.

Otázky pre koordinátora

- Má parlament pravidelný kontakt s vedením?
- Sú žiaci pripravení prezentovať svoje návrhy?
- Reaguje vedenie školy na podnety parlamentu?

7. 5 VIDITEĽNOSŤ ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU

Žiaci by mali vedieť:

- kto tvorí parlament,
- čo parlament robí,
- na koho sa môžu obrátiť.

Viditeľnosť parlamentu:

- podporuje dôveru,
- zvyšuje zapojenie žiakov,
- posilňuje význam parlamentu v škole.

Parlament môže využívať:

- nástenku,
- školský rozhlas,
- web školy,
- sociálne siete,
- školské podujatia.

Dôležité je:

- ✓ komunikovať pravidelne,
- ✓ zrozumiteľne,
- ✓ primerane veku žiakov.

Viditeľnosť však nesmie byť iba „reklamou“. Mala by pomáhať prepájať parlament so školou.

Na čo nezabudnúť

- Žiaci potrebujú vedieť, čo parlament robí.
- Viditeľnosť podporuje dôveru.
- Komunikácia má byť pravidelná a zrozumiteľná.

Najčastejšie chyby

- O parlamente nikto nevie.
- Parlament komunikuje iba výnimočne.
- Informácie sú neprehľadné alebo nezrozumiteľné.

Otázky pre koordinátora

- Vie škola, čo parlament robí?
- Majú žiaci informácie o aktivitách?
- Je parlament viditeľnou súčasťou školy?

PREČO JE TÁTO KAPITOLA DÔLEŽITÁ?

Projekty a rôzne aktivity patria medzi najviditeľnejšie časti práce školského parlamentu. Práve prostredníctvom nich môžu žiaci:

- meniť prostredie školy,
- reagovať na potreby spolužiakov,
- zažiť spoluprácu a zodpovednosť,
- vidieť konkrétne výsledky svojej práce.

Dôležité však je, aby projekty neboli samoučelné. Parlament nemá fungovať iba ako „organizátor akcií“. Preto je potrebné realizovať kvalitné projekty, ktoré:

- vychádzajú z potrieb žiakov,
- majú jasný cieľ,
- prinášajú reálny výsledok,
- zapájajú širšiu školskú komunitu.

Projekty zároveň pomáhajú rozvíjať:

- samostatnosť,
- plánovanie,
- komunikáciu,
- tímovú spoluprácu,
- schopnosť riešiť problémy.

8.1 ČO JE PROJEKT ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU?

Projekt je aktivita, ktorá:

- má jasný cieľ,
- je časovo ohraničená,
- má konkrétne kroky,
- smeruje k zmene alebo zlepšeniu stavu.

Projektom môže byť napríklad:

- úprava školského prostredia,
- tematický deň,
- dobročinná aktivita,
- školská kampaň,
- prieskum medzi žiakmi,

- zlepšenie komunikácie v škole.

Dôležité je, aby projekt:

- ✓ vychádzal z potrieb školy,
- ✓ bol realizovateľný,
- ✓ mal pre žiakov nejaký pozitívny prínos.

Nie každá aktivita musí byť veľká. Aj malé projekty môžu mať výrazný dopad.

Na čo nezabudnúť

- Projekt má mať jasný cieľ.
- Dôležité je reálny výsledok pre školu.
- Projekt má vychádzať z potrieb žiakov.

Najčastejšie chyby

- Projekty vznikajú bez cieľa.
- Aktivity sa robia iba „pre zábavu“.
- Parlament organizuje akcie bez vopred stanoveného efektu.

Otázky pre koordinátora

- Prečo chce parlament realizovať tento projekt?
- Aký prínos bude mať pre školu?
- Vychádza projekt z potrieb žiakov?

8.2 VÝBER TÉM V ZÁVISLOSTI OD POTRIEB ŠKOLY

Kvalitný projekt začína špecifikáciou potreby alebo problému.

Parlament by sa mal pýtať:

- Čo by sa v škole mohlo zlepšiť?
- Čo žiakom chýba?
- Čo ich trápi?
- Čo by chceli zmeniť?

Témy projektov by mali vychádzať:

- ✓ zo spätnej väzby od žiakov,
- ✓ z pozorovania života školy,
- ✓ z reálnych potrieb.

Pri výbere tém je vhodné:

- diskutovať,
- zbierať nápady,
- určovať priority.

Nie všetky návrhy musia byť realizované. Dôležité je vybrať témy, ktoré sú zvládnuteľné.

Na čo nezabudnúť

- Projekty majú reagovať na potreby školy.
- Dôležitá je spätná väzba od žiakov.
- Nie každá myšlienka sa musí stať skutočnosťou.

Najčastejšie chyby

- Projekty navrhuje iba koordinátor.
- Parlament nepozná potreby školy.
- Vyberajú sa nereálne alebo príliš veľké projekty, ktoré žiaci nedokážu zvládnuť.

Otázky pre koordinátora

- Ako parlament zisťuje potreby školy?
- Sú žiaci zapojení do výberu tém?
- Má myšlienka projektu reálny základ?

8.3 PLÁNOVANIE PROJEKTU

Dobrý projekt potrebuje plán. Bez vhodného plánovania:

- vzniká chaos,
- úlohy sú nejednoznačné,
- členovia parlamentu presne nevedia, čo majú robiť.

Pri plánovaní je dôležité určiť:

- cieľ projektu,
- nadväznosť krokov,
- priradenie úloh a zodpovednosť za ich plnenie,
- dodržiavanie termínov,
- potrebné zdroje.

Projekt je vhodné rozdeliť na menšie a zvládnuteľné úlohy.

Žiaci by mali mať možnosť:

- podieľať sa na plánovaní,
- navrhovať riešenia,
- rozdeľovať si úlohy.

Koordinátor pomáha:

- mať prehľad v postupnosti a následnosti krokov,
- podporovať organizáciu,
- usmerňovať proces.

Na čo nezabudnúť

- Každý projekt potrebuje vopred stanovený plán.
- Úlohy majú byť jasne rozdelené.
- Dôležitá je zvládnuteľnosť projektu.

Najčastejšie chyby

- Projekt sa realizuje bez prípravy.
- Nie je pridelená zodpovednosť sa splnenie jednotlivých úloh.
- Parlament si naplánuje priveľa aktivít naraz.

Otázky pre koordinátora

- Vie každý člen, čo má robiť?
- Sú úlohy reálne a zvládnuteľné?
- Má parlament jasný časový harmonogram?

8.4 REALIZÁCIA PROJEKTU

Počas realizácie projektu je dôležité:

- pravidelne vzájomne komunikovať,
- sledovať plnenie úloh,
- reagovať na vzniknuté problémy,
- podporovať spoluprácu členov.

Koordinátor by nemal projekt „zobrať do vlastných rúk“. Jeho úlohou je:

- podporovať žiakov,
- usmerňovať proces,
- pomáhať pri riešení problémov.

Žiaci sa najviac učia cez vlastnú skúsenosť.

Aj keď sa niečo nepodarí podľa plánu, môže to byť dôležitá skúsenosť pre ďalšiu prácu parlamentu.

Na čo nezabudnúť

- Dôležitá je pravidelná komunikácia.
- Žiaci sa učia cez skúsenosť.
- Chyby sú prirodzenou súčasťou procesu.

Najčastejšie chyby

- Projekt preberie koordinátor.
- Parlament prestane komunikovať.
- Úlohy sa priebežne nekontrolujú.

Otázky pre koordinátora

- Sú žiaci aktívne zapojení?
- Funguje spolupráca počas realizácie?
- Sleduje parlament priebeh projektu?

8. 5 SPOLUPRÁCA PRI PROJEKTOCH

Mnohé projekty si vyžadujú spoluprácu:

- s vedením školy,
- s učiteľmi,
- s rodičmi,
- s komunitou mimo školy.

Parlament sa tak učí:

- komunikovať,
- prezentovať svoje návrhy,
- budovať partnerstvá.

Dôležité je viesť žiakov k tomu, aby:

- ✓ komunikovali so vzájomným rešpektom,
- ✓ vedeli vysvetliť svoj cieľ,
- ✓ dokázali požiadať o pomoc alebo podporu, keď je to potrebné.

Spolupráca zároveň pomáha:

- zvyšovať účinok projektov,
- budovať dôveru,
- prepájať školu s komunitou.

Na čo nezabudnúť

- Parlament nemusí robiť všetko sám.
- Vzájomná spolupráca zvyšuje kvalitu projektov.
- Dôležitá je komunikácia a rešpekt.

Najčastejšie chyby

- Parlament nekomunikuje s ostatnými.
- Projekty sú izolované od života školy.
- Žiaci nevedia prezentovať svoje návrhy.

Otázky pre koordinátora

- Spolupracuje parlament s ďalšími ľuďmi v škole?
- Vedia žiaci otvorene prezentovať svoje návrhy?
- Zapája sa do projektu širšia školská komunita?

8. 6 VYHODNOTENIE PROJEKTU

Po ukončení projektu je dôležité zastaviť sa a zhodnotiť:

- čo sa podarilo,
- čo bolo náročné,
- čo by sme nabudúce urobili inak,
- čo sme sa naučili.

Vyhodnotenie pomáha:

- zlepšovať ďalšie projekty,
- rozvíjať reflexiu,
- uvedomiť si výsledky práce.

Reflexia by mala byť:

- ✓ otvorená,
- ✓ bezpečná,
- ✓ konštruktívna.

Dôležité je nehodnotiť iba výsledok, ale aj:

- spoluprácu a postupnosť krokov,
- komunikáciu,
- zapojenie členov.

Aj projekt, ktorý sa úplne nepodaril, môže byť veľmi hodnotnou skúsenosťou.

Na čo nezabudnúť

- Každý projekt potrebuje reflexiu.
- Dôležitý je nielen výsledok, ale aj proces realizácie.
- Chyby sú príležitosťou na učenie.

Najčastejšie chyby

- Projekt sa po skončení nevyhodnotí.
- Reflexia sa zameriava iba na chyby.
- Parlament nepracuje so skúsenosťami do budúcnosti.

Otázky pre koordinátora

- Vyhodnocuje parlament svoje projekty?
- Majú členovia priestor na reflexiu?
- Učí sa parlament zo svojich skúseností?

PREČO JE TÁTO KAPITOLA DÔLEŽITÁ?

Školský parlament má zmysel vtedy, keď jeho činnosť prináša reálny efekt na život školy a rozvoj žiakov. Parlament sa môže postupne stať formálnou skupinou bez jasného smerovania, ak:

- nevyhodnocuje svoju prácu,
- nezískava spätnú väzbu,
- nepracuje s reflexiou.

Hodnotenie pomáha:

- pomenovať silné stránky,
- identifikovať problémy,
- zlepšovať fungovanie,
- podporovať kvalitu participácie.

Dôležité je uvedomiť si, že cieľom hodnotenia nie je kritizovať alebo hľadať chyby, ale pomáhať parlamentu rásť a rozvíjať sa.

9.1 PREČO JE DÔLEŽITÉ HODNOTENIE

Hodnotenie pomáha parlamentu:

- uvedomiť si výsledky svojej práce,
- pomenovať, čo funguje,
- hľadať možnosti zlepšenia.

Pravidelná reflexia zároveň podporuje:

- zodpovednosť členov,
- motiváciu,
- dlhodobé plánovanie.

Ak parlament nehodnotí svoju činnosť:

- opakujú sa rovnaké chyby,
- členovia nevidia posun vpred,
- aktivita môže strácať zmysel.

Hodnotenie by malo byť:

- ✓ pravidelné,
- ✓ otvorené,
- ✓ rešpektujúce,
- ✓ bezpečné.

Dôležité je vytvárať prostredie, v ktorom sa členovia:

- neboja hovoriť o problémoch,
- dokážu pomenovať chyby,
- hľadajú spoločné riešenia.

Na čo nezabudnúť

- Hodnotenie pomáha parlamentu rásť.
- Dôležitá je otvorenosť a rešpekt.
- Reflexia má smerovať k pochopeniu a rozvoju.

Najčastejšie chyby

- Parlament svoju činnosť vôbec nehodnotí.
- Hodnotenie sa zameriava iba na chyby.
- Členovia nemajú priestor vyjadriť svoj názor.

Otázky pre koordinátora

- Má parlament priestor na pravidelnú reflexiu?
- Vedia členovia pomenovať silné stránky?
- Hľadá parlament možnosti zlepšenia?

9.2 ČO MÔŽE PARLAMENT HODNOTIŤ

Parlament môže hodnotiť:

- svoje fungovanie,
- komunikáciu,
- vzájomnú spoluprácu,
- realizované aj zrealizované projekty,
- zapojenie žiakov,
- atmosféru v skupine.

Dôležité je nehodnotiť iba „čo sme urobili“, ale aj:

- ako sme spolupracovali,
- ako sme komunikovali,
- čo sme sa naučili,
- aký dosah mala naša činnosť.

Hodnotenie môže prebiehať:

- po každom projekte,
- na konci stretnutia,
- pravidelne počas roka,
- na konci školského roka.

Na čo nezabudnúť

- Hodnotiť treba proces aj výsledok.
- Dôležitá je aj atmosféra v skupine.
- Reflexia podporuje učenie sa zo skúseností.

Najčastejšie chyby

- Hodnotia sa iba aktivity.
- Parlament nerieši spoluprácu a komunikáciu.
- Reflexia sa robí len formálne.

Otázky pre koordinátora

- Čo parlament pravidelne hodnotí?
- Rozprávajú sa členovia aj o spolupráci?
- Má reflexia reálny význam?

9.3 SPÄTNÁ VÄZBA OD ŽIAKOV A ŠKOLY

Parlament by nemal hodnotiť iba sám seba. Dôležitá je aj spätná väzba:

- od žiakov,
- od učiteľov,
- od vedenia školy.

Spätná väzba pomáha zistiť:

- ako školská komunita vníma parlament,
- čo funguje dobre,
- čo je potrebné zlepšiť.

Spôsoby získavania spätnej väzby:

- dotazníky,
- diskusie,
- anonymné formuláre,
- triednické hodiny,
- stretnutia zamerané na reflexiu.

Dôležité je:

- ✓ počúvať rôzne názory,
- ✓ nebáť sa kritiky,
- ✓ pracovať so spätnou väzbou ďalej.

Na čo nezabudnúť

- Spätná väzba pomáha zlepšovať fungovanie.
- Kritika nemusí byť iba negatívna.
- Dôležitá je pluralita názorov.

Najčastejšie chyby

- Parlament nezisťuje názory školy.
- Spätná väzba sa ignoruje.
- Žiaci nevidia zmenu po vyjadrení svojich názorov.

Otázky pre koordinátora

- Získava parlament spätnú väzbu od školy?
- Vie parlament pracovať s konštruktívnou kritikou?
- Vidia žiaci, že ich názory majú význam?

9.4 ZNAKY KVALITNÉHO ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU

Kvalitný parlament sa nehodnotí podľa počtu aktivít, ale podľa kvality svojej práce a zapojenia žiakov.

Fungujúci parlament:

- ✓ komunikuje so žiakmi,
- ✓ pravidelne zasadá,
- ✓ spolupracuje s vedením školy,
- ✓ zapája členov do rozhodovania,
- ✓ realizuje zmysluplné projekty,
- ✓ reflektuje svoju činnosť.

Kvalitný parlament zároveň:

- vytvára bezpečné prostredie,
- podporuje aktivitu,
- reaguje na potreby školy,
- rozvíja kompetencie žiakov.

Nie je dôležité robiť veľa aktivít. Dôležitejšie je zamerať sa na kvalitu realizácie.

Na čo nezabudnúť

- Kvalita je dôležitejšia ako kvantita.
- Parlament má mať reálny dosah na dianie v škole.
- Dôležitá je participácia žiakov.

Najčastejšie chyby

- Parlament funguje iba formálne.
- Robí sa veľa aktivít bez stanoveného cieľa.
- Žiaci nemajú reálny účinok na dianie v škole.

Otázky pre koordinátora

- Má parlament reálny dosah na školu?
- Sú žiaci aktívne zapojení?
- Vidia členovia význam svojej práce?

9. 5 PRÁCA S CHYBOU A NEÚSPECHOM

Nie všetko sa vždy podarí podľa predstáv. Niektoré projekty:

- nevyjdú,
- neprinesú očakávaný výsledok,
- narazia na problémy.

To je prirodzená súčasť učenia sa. Dôležité je viesť žiakov k tomu, aby:

- ✓ vedeli problém pomenovať,
- ✓ nebáli sa hovoriť o chybách,
- ✓ hľadali spolu riešenia,
- ✓ inovovali prístupy.

Koordinátor by mal vytvárať prostredie, v ktorom:

- chyba nie je dôvodom na zosmiešnenie,
- neúspech je príležitosťou na rast,
- reflexia vedie k zlepšeniu.

Na čo nezabudnúť

- Chyby sú prirodzenou súčasťou učenia.
- Dôležitá je otvorená reflexia.
- Neúspech môže byť cennou skúsenosťou.

Najčastejšie chyby

- Parlament sa bojí hovoriť o problémoch.
- Chyby sa ignorujú alebo zľahčujú.
- Reflexia sa robí iba formálne.

Otázky pre koordinátora

- Dokáže parlament hovoriť o neúspechoch?
- Vnímame chyby ako príležitosť na učenie?
- Hľadáme po reflexii návrhy na zlepšenie?

PREČO JE TÁTO KAPITOLA DÔLEŽITÁ?

Participácia je základným princípom fungovania školského parlamentu. Neznamená iba to, že žiaci sú prítomní na stretnutiach alebo pomáhajú pri aktivitách. Skutočná participácia znamená, že:

- žiaci majú možnosť vyjadriť svoj názor,
- podieľajú sa na rozhodovaní,
- nesú spoluzodpovednosť,
- vidia reálny dosah svojej aktivity.

Ak parlament funguje bez participácie:

- žiaci strácajú motiváciu,
- rozhodovanie zostáva v rukách dospelých,
- parlament sa stáva formálnym orgánom.

Cieľom koordinátora je vytvárať podmienky, v ktorých sa môžu do aktivít zapájať rôzni žiaci – nielen tí najaktívnejší alebo najviac sebavedomí.

10.1 ČO JE PARTICIPÁCIA

Participácia znamená aktívne zapájanie sa do života školy a spolupodieľanie sa na rozhodovaní. Nejde iba o:

- organizovanie aktivít,
- pomoc pri podujatiach,
- plnenie pokynov dospelých.

Skutočná participácia znamená, že žiaci:

- ✓ môžu prinášať návrhy,
- ✓ diskutujú o témach,
- ✓ podieľajú sa na rozhodovaní,
- ✓ nesú zodpovednosť za výsledky.

Participácia zároveň učí žiakov:

- vyjadrovať názory, argumentovať,
- spolupracovať,
- rešpektovať iných,
- niesť zodpovednosť.

Je dôležité, aby žiaci zažívali, že ich hlas má význam.

Na čo nezabudnúť

- Participácia je viac než pomoc pri aktivitách.
- Žiaci potrebujú mať reálny priestor rozhodovať.
- Dôležitý je pocit vplyvu a spoluzodpovednosti.

Najčastejšie chyby

- Parlament plní iba úlohy dospelých.
- Žiaci nemajú priestor prinášať vlastné návrhy.
- Rozhodovanie zostáva iba na koordinátorovi.

Otázky pre koordinátora

- Majú žiaci priestor ovplyvňovať dianie?
- Sú členovia zapojení do rozhodovania?
- Cítia žiaci, že ich názory majú význam?

10.2 ÚROVNE PARTICIPÁCIE

Participácia môže mať rôznu úroveň. Nie vždy znamená plné spolurozhodovanie.

Žiaci môžu byť:

1. informovaní,
2. zapojení do rozhodovania,
3. spoluzodpovední za realizáciu.

Najnižšou úrovňou je situácia, keď:

- žiaci dostávajú iba informácie,
- spoliehajú sa na to, že to za nich vyrieši niekto iný,
- nemajú možnosť vyjadriť sa.

Vyššou úrovňou je:

- diskusia,
- konzultácia,
- spoločné rozhodovanie.

Najvyššou úrovňou participácie je situácia, keď žiaci:

- ✓ navrhujú riešenia,
- ✓ podieľajú sa na rozhodovaní,
- ✓ realizujú aktivity,
- ✓ nesú zodpovednosť za výsledky.

Nie je potrebné, aby žiaci rozhodovali o všetkom. Dôležitý však je postupne vytvárať viac priestoru pre ich aktivitu a zodpovednosť.

Na čo nezabudnúť

- Participácia má rôzne úrovne.
- Dôležité je postupné napredovanie.
- Žiaci sa učia cez skúsenosť.

Najčastejšie chyby

- Žiaci sú iba informovaní.
- Parlament nemá reálny vplyv.
- Všetky rozhodnutia robia za žiakov dospelí.

Otázky pre koordinátora

- Na akej úrovni participácie funguje parlament?
- Majú žiaci možnosť spolurozhodovať?
- Vedia členovia niesť zodpovednosť?

10.3 ZAPÁJANIE VŠETKÝCH ŽIAKOV

Do fungovania parlamentu by mali mať možnosť zapájať sa rôzni žiaci. Nie každý:

- je prirodzene aktívny,
- rád vystupuje pred skupinou,
- dokáže hovoriť nahlas,
- má veľké sebavedomie.

Úlohou koordinátora je vytvárať podmienky, aby sa mohli zapojiť:

- ✓ aj žiaci, ktorí sú introverti,
- ✓ mladší žiaci,
- ✓ menej sebavedomí žiaci,
- ✓ žiaci s rôznymi potrebami.

Pomáha napríklad:

- práca v menších skupinách,
- rôzne typy úloh,
- anonymné vyjadrovanie názorov,
- bezpečné prostredie.

Dôležité je uvedomiť si, že participácia nemá patriť iba „najhlasnejším“.

Na čo nezabudnúť

- Každý žiak má možnosť zapojiť sa.
- Aktivita môže mať rôzne formy.
- Dôležité je bezpečné a podnetné prostredie.

Najčastejšie chyby

- Zapájajú sa stále tí istí žiaci.
- Parlament ovládajú najaktívnejší členovia.
- Menej aktívni žiaci nedostávajú priestor.

Otázky pre koordinátora

- Kto sa v parlamente zapája najmenej?
- Majú všetci členovia priestor byť aktívni?
- Vytvára parlament bezpečné prostredie?

10.4 PODPORA INICIATÍVY A SAMOSTATNOSTI

Jedným z cieľov parlamentu je rozvíjať samostatnosť žiakov.

Koordinátor by mal vytvárať priestor, aby žiaci:

- prichádzali s vlastnými nápadiami,
- plánovali aktivity,
- riešili problémy,
- rozhodovali o projektoch.

To neznamená, že koordinátor prestáva byť dôležitý. Jeho úloha sa však mení z riadiacej na podpornú.

Žiaci sa najviac učia, keď môžu:

- skúšať niečo nové,
- robiť chyby,
- niesť zodpovednosť za výsledky.

Samostatnosť žiakov sa nerozvíja, ak koordinátor:

- všetko pripravuje,
- všetko kontroluje,
- rozhoduje za skupinu.

Na čo nezabudnúť

- Samostatnosť sa rozvíja cez skúsenosti.
- Žiaci potrebujú priestor skúšať nové veci.
- Chyby sú prirodzenou súčasťou učenia.

Najčastejšie chyby

- Koordinátor riadi všetko sám.
- Žiaci nemajú možnosť robiť rozhodnutia.
- Parlament je závislý od jednej osoby.

Otázky pre koordinátora

- Majú žiaci priestor iniciovať vlastné nápady?
- Rozhodujú členovia o aktivitách parlamentu?
- Dokáže parlament fungovať aj bez neustáleho vedenia dospelého?

10.5 PRÁCA S CHYBOU A NEÚSPECHOM

Žiaci sa zapájajú iba vtedy, keď sa cítia bezpečne. Pre bezpečné prostredie je typické:

- žiaci sa neboja hovoriť,
- ich názory nie sú zosmiešňované,
- môžu robiť chyby,
- cítia rešpekt.

Koordinátor by mal:

- podporovať otvorenú komunikáciu,
- nastavovať pravidlá vzájomného rešpektovania sa,
- reagovať na nevhodné správanie,
- oceňovať aktivitu členov.

Dôležité je vytvárať atmosféru, v ktorej:

- ✓ každý hlas má hodnotu,
- ✓ rozdielne názory sú prirodzené a akceptované,
- ✓ členovia sa navzájom počúvajú.

Bezpečné prostredie je základom kvalitnej participácie.

Na čo nezabudnúť

- Participácia potrebuje dôveru a bezpečie.
- Každý člen potrebuje cítiť rešpekt.
- Rozdielne názory sú prirodzené.

Najčastejšie chyby

- Niektorí členovia sú zosmiešňovaní.
- Hovoria stále tí istí žiaci.
- Parlament nevytvára bezpečný priestor.

Otázky pre koordinátora

- Cítia sa žiaci bezpečne pri vyjadrovaní názorov?
- Rešpektujú sa členovia navzájom?
- Vytvára parlament prostredie, v ktorom má dôležité miesto dôvera?

PRÍLOHY

Príloha 1

ŠTATÚT ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU - VZOR

ŠTATÚT ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU

Pri

(názov školy)

Článok 1

Základné ustanovenia

1. Školský parlament je orgán školy zastupujúci žiakov školy.
2. Školský parlament pracuje v súlade so zákonom č. 321/2025 Z. z. o školskej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov, so školským poriadkom školy, s princípmi participácie, spolupráce a rešpektu.
3. Školský parlament reprezentuje záujmy, potreby a názory žiakov školy a podieľa sa na zlepšovaní života školy.

Článok 2

Poslanie školského parlamentu

Školský parlament: zastupuje žiakov školy, podporuje participáciu žiakov na živote školy, sprostredkúva komunikáciu medzi žiakmi a vedením školy, podáva návrhy, podnety a stanoviská, podieľa sa na organizovaní aktivít a projektov, podporuje pozitívnu klímu školy, rozvíja občianske, sociálne a komunikačné kompetencie žiakov.

Článok 3

Zloženie školského parlamentu

Model a)

1. Školský parlament tvoria zvolení zástupcovia tried.
2. Každá trieda môže mať: jedného zástupcu alebo dvoch zástupcov (podľa rozhodnutia školy).

Model b)

1. Školský parlament tvoria zvolení žiaci školy v celoškolských voľbách.
2. Každý žiak môže kandidovať a mať možnosť byť zvolený.
3. Funkčné obdobie člena parlamentu je jeden školský rok. (alebo 3 roky v zmysle zákona)
4. Členstvo v parlamente zaniká: ukončením dohodnutého obdobia, vzdaním sa členstva, opakovaným neplnením povinností, rozhodnutím triedy o odvolaní zástupcu.

Článok 4

Voľby do školského parlamentu

- Voľby do školského parlamentu prebiehajú po vyhlásení predsedu rady školy, ktoré je najneskôr jeden mesiac pred skončením funkčného obdobia školského parlamentu.
- Voľby sú: demokratické a transparentné.
- Spôsob voľby určuje škola.
- Kandidát na člena parlamentu: sa dobrovoľne prihlási, predstaví svoju kandidatúru triede alebo v škole.
- O výsledkoch volieb sú žiaci informovaní primeraným spôsobom.

Článok 5

Orgány školského parlamentu

Školský parlament si zo svojich členov volí: predsedu, podpredsedu, zapisovateľa, prípadne ďalšie funkcie podľa potrieb parlamentu.

Článok 6

Predseda školského parlamentu

Predseda školského parlamentu: je členom rady školy, zastupuje parlament navonok, vedie zasadnutia parlamentu, komunikuje s vedením školy, koordinuje činnosť parlamentu, podieľa sa na príprave programu stretnutí.

Článok 7

Zasadnutia školského parlamentu

1. Školský parlament zasadá pravidelne, (napr. dvojtýždenne, mesačne, podľa potreby)
2. Zasadnutia zvoláva predseda parlamentu v spolupráci s koordinátorom.
3. Zo zasadnutí sa vyhotovuje zápisnica s uzneseniami, ktoré sa následne zverejňujú na webovej stránke školy.
4. Parlament môže prijímať návrhy a odporúčania hlasovaním.
5. Každý člen parlamentu má právo:
 - vyjadriť svoj názor,
 - predkladať návrhy,
 - hlasovať.

Článok 8

Práva a povinnosti členov parlamentu

Člen parlamentu má právo:

- vyjadrovať svoje názory,
- podávať návrhy,

- byť informovaný o dani v parlamente,
- podieľať sa na aktivitách a rozhodovaní.

Člen parlamentu má povinnosť:

- zastupovať žiakov (po celoškolských voľbách), svoju triedu (po triednych voľbách),
- komunikovať so spolužiakmi,
- zúčastňovať sa zasadnutí,
- plniť dohodnuté úlohy,
- rešpektovať pravidlá parlamentu.

Článok 9

Koordinátor školského parlamentu

- Činnosť parlamentu podporuje koordinátor školského parlamentu.
- Koordinátor: metodicky usmerňuje činnosť parlamentu, podporuje participáciu žiakov, vytvára bezpečné prostredie, pomáha pri organizácii činnosti parlamentu.
- Koordinátor rešpektuje samostatnosť a rozhodovanie žiakov.

Článok 10

Spolupráca s vedením školy

- Školský parlament spolupracuje s vedením školy.
- Vedenie školy: vytvára priestor na komunikáciu, oboznamuje sa s podnetmi parlamentu, podporuje participáciu žiakov.
- Parlament môže predkladať: návrhy, odporúčania, podnety na zlepšenie života školy.

Článok 11

Zásady fungovania parlamentu

Činnosť parlamentu je založená na princípoch: rešpektu, spolupráce, otvorenej komunikácie, participácie, zodpovednosti a bezpečného prostredia.

Článok 12

Záverečné ustanovenia

1. Tento štatút nadobúda účinnosť dňa:
2. Zmeny štatútu schvaľuje: školský parlament.

Vdňa

Podpis predsedu parlamentu:

.....

Príloha 2

ZÁPISNICE S UZNESENIAMI - VZOR zo zasadnutia školského parlamentu

ZÁPISNICA

zo zasadnutia školského parlamentu pri
(názov školy)

Základné údaje

Dátum zasadnutia:

Prítomní členovia:

Neprítomní členovia:

Koordinátor školského parlamentu:

Program zasadnutia

1.

2.

3.

Priebeh zasadnutia

1. Otvorenie zasadnutia

Predseda školského parlamentu privítal prítomných členov a oboznámil ich s programom zasadnutia.

2. Kontrola úloh z predchádzajúceho zasadnutia

Vyhodnotenie splnených úloh:

Nesplnené úlohy/dôvody nesplnenia:

3. Rokovanie k jednotlivým bodom programu

Bod č. 1

Téma:

Stručný priebeh diskusie:

Uznesenie č. 1/20.....

Školský parlament:

berie na vedomie

schvaľuje

odporúča

navrhuje

Výsledok hlasovania:

Za:Proti:Zdržal sa:

Bod č. 2

Téma:

Stručný priebeh diskusie:

Uznesenie č. 2/20.....

Školský parlament:

berie na vedomie

schvaľuje

odporúča

navrhuje

Výsledok hlasovania:

Za:Proti:Zdržal sa:

Dohodnuté úlohy

Úloha:

Zodpovedná osoba:

Termín, do ktorého sa má úloha realizovať:

Informácie pre triedy/školu:

(Informácie, s ktorými majú členovia oboznámiť spolužiakov, zamestnancov, vedenie školy)

Termín ďalšieho zasadnutia:

Záver

Predseda školského parlamentu poďakoval členom za účasť a zasadnutie ukončil.

Podpisy

Zapisovateľ:

Predseda školského parlamentu:

Uznesenia zo zasadnutia školského parlamentu sa zverejňujú najmä na webovom sídle školy. (nie celá zápisnica)

Príloha 3

CELOŠKOLSKÉ VOLBY DO ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU - MODEL

(voľby prebiehajú na celej škole)

Tento model volieb je založený na princípe, že členov školského parlamentu si volia všetci žiaci školy spomedzi kandidátov, ktorí prejavili záujem aktívne pôsobiť v školskom parlamente.

Cieľom takéhoto modelu je:

- posilniť demokratický charakter volieb,
- zvýšiť legitimitu parlamentu,
- podporiť aktívnu účasť žiakov,
- umožniť kandidovať motivovaným žiakom.

Tento model je vhodný najmä pre školy, ktoré chcú:

- posilniť participáciu,
- zvýšiť viditeľnosť parlamentu,
- podporiť aktívne líderstvo žiakov.

1 VYHLÁSENIE VOLIEB

Voľby vyhlasuje v zmysle zákona predseda rady školy tak, aby sa uskutočnili najneskôr jeden mesiac pred skončením funkčného obdobia školského parlamentu. Vyhlásenie volieb sa zverejňuje najmä na webovom sídle školy.

Vyhlásenie volieb obsahuje:

- termín volieb,
- podmienky kandidatúry,
- spôsob hlasovania,
- počet volených členov parlamentu.

Informácie o voľbách sa zverejnia: na webovej stránke školy (musia tu byť zverejnené),

Môžu byť tiež:

- na nástenke,
- v školskom rozhlase,
- prostredníctvom triednych učiteľov.

Na čo nezabudnúť

- Žiaci potrebujú dostatok informácií.
- Voľby majú byť transparentné.
- Dôležité je vysvetliť zmysel parlamentu.

2 PRIHLASOVANIE KANDIDÁTOV

Kandidovať môže každý žiak školy, ktorý:

- má záujem aktívne sa zapájať,
- rešpektuje pravidlá školy,
- chce zastupovať žiakov školy.

Kandidát:

- vyplní prihlášku,
- pripraví si krátke predstavenie,
- môže prezentovať svoj zámer a nápady.

Odporúča sa, aby kandidáti pripravili:

- ✓ plagát,
- ✓ krátke video,
- ✓ prezentáciu,
- ✓ predstavenie v triedach.

Dôležité je vytvárať bezpečné prostredie bez zosmiešňovania kandidátov.

Ukážka prihlášky kandidáta

PRIHLÁŠKA KANDIDÁTA do školského parlamentu

Meno a priezvisko:

Trieda:

Prečo chcem kandidovať:

Čo by som chcel/-a zlepšiť v škole:

Podpis kandidáta:

3 PREDVOLEBNÁ KAMPAŇ

Kandidáti majú priestor predstaviť:

- svoju motiváciu,
- nápady,
- víziu fungovania parlamentu.

Kampaň môže prebiehať:

- prostredníctvom plagátov,
- prezentáciou v triedach,
- cez školský rozhlas,
- prostredníctvom školských sociálnych sietí.

Dôležité pravidlá:

- ✓ rešpekt,
- ✓ férovosť,
- ✓ zákaz zosmiešňovania,
- ✓ zákaz poškodzovania kampane iných kandidátov.

Cieľom kampane nie je súťaž popularity, ale predstavenie aktívnych a motivovaných kandidátov.

Na čo nezabudnúť

- Kampaň má byť bezpečná a rešpektujúca.
- Každý kandidát má mať rovnaký priestor.
- Dôležitá je kultúra v komunikácii.

4 PRIEBEH VOLIEB

Voľby prebiehajú počas určeného dňa, hlasovať môžu všetci žiaci školy. Každý žiak môže hlasovať za určený počet kandidátov.

Školský parlament má najmenej 5 a najviac 17 členov. Počet členov je definovaný v štatúte.

Potrebné je dodržať:

- ✓ tajné hlasovanie,
- ✓ volebná miestnosť alebo urna,
- ✓ volebná komisia.

Ukážka hlasovacieho lístka HLASOVACÍ LÍSTOK

Voľby do školského parlamentu

Zakrúžkuj maximálne kandidátov:

-
-

5 VOLEBNÁ KOMISIA

Odporúča sa vytvoriť volebnú komisiu.

Komisia:

- dohliada na priebeh volieb,
- počíta hlasy,
- vyhlasuje výsledky.

Komisiu môžu tvoriť:

- žiaci,
- koordinátor,
- pedagogickí zamestnanci.

Dôležitá je:

- ✓ transparentnosť,
- ✓ dôveryhodnosť,
- ✓ férovosť procesu.

6 VYHLÁSENIE VÝSLEDKOV

Predseda rady školy vyhotoví o vykonaní volieb zápisnicu, ktorá obsahuje

- a) dátum a čas začiatku a konca volieb (prípadne ich prerušenia),
- b) celkový počet voličov,
- c) počet voličov, ktorým boli vydané hlasovacie lístky,
- d) počet odovzdaných hlasovacích lístkov,
- e) počet platných hlasovacích lístkov,
- f) počet platných hlasov pre jednotlivých kandidátov,
- g) zoznam zvolených kandidátov v rozsahu: meno a priezvisko,
- h) meno, priezvisko a podpis predsedu rady školy a overovateľa.

Prílohou zápisnice o vykonaní volieb je prezenčná listina.

Predseda rady školy zabezpečí zverejnenie zápisnice o vykonaní volieb do troch pracovných dní od ich vykonania na webovom sídle školy.

Na čo nezabudnúť

- Aktivita kandidátov si zaslúži ocenenie.
- Výsledky majú byť transparentné.
- Parlament má reprezentovať všetkých žiakov školy.

7 PRVÉ STRETNUTIE NOVÉHO PARLAMENTU

Po voľbách nasleduje:

- úvodné stretnutie,
- zoznamovanie,
- nastavenie fungovania.

Na stretnutí je vhodné:

- ✓ predstaviť štatút,
- ✓ vysvetliť úlohy členov,
- ✓ zvoliť predsedu parlamentu,
- ✓ realizovať tímové aktivity.

Dôležité je vytvoriť z parlamentu funkčný tím, nie iba skupinu jednotlivcov.

8 VOĽBA PREDSEDU PARLAMENTU

Predseda si spomedzi seba volia členovia parlamentu.

Predseda:

- vedie stretnutia,
- zastupuje parlament,
- komunikuje s vedením školy,
- je členom rady školy,
- koordinuje činnosť parlamentu.

Predseda nie je „najdôležitejší“, ale nesie väčšiu mieru zodpovednosti.

9 ODPORÚČANIA PRE ŠKOLU

Tento model volieb je vhodný najmä pre školy, ktoré chcú:

- ✓ posilniť participáciu,
- ✓ zvýšiť záujem žiakov,
- ✓ podporiť demokratickú kultúru školy,
- ✓ vytvoriť aktívny parlament.

Dôležité je:

- pravidelne vysvetľovať význam parlamentu,
- podporovať rešpektujúcu komunikáciu,
- vytvárať bezpečné prostredie pre kandidátov aj voličov.

Otázky pre koordinátora po voľbách

- Rozumeli žiaci významu volieb?
- Prebehli voľby férovo a transparentne?
- Cítili kandidáti bezpečný priestor?
- Má nový parlament potenciál fungovať ako tím?

Príloha 4

TRIEDNE VOLBY DO ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU - MODEL

(voľby prebiehajú v každej triede, resp. v ročníku)

Voľby do školského parlamentu sú dôležitou súčasťou demokratického fungovania školy. Ich cieľom je umožniť žiakom vybrať si svojich zástupcov, ktorí budú reprezentovať názory a potreby triedy.

Voľby na škole by mali prebiehať v jeden deň v každej triede. Dátum volieb vyhlasuje predseda rady školy tak, aby sa uskutočnili najneskôr jeden mesiac pred skončením funkčného obdobia školského parlamentu.

Voľby by mali byť:

- ✓ transparentné,
- ✓ spravodlivé,
- ✓ zrozumiteľné,
- ✓ primerané veku žiakov.

Dôležité je, aby žiaci rozumeli:

- významu parlamentu,
- úlohe zástupcu,
- zodpovednosti, ktorú so sebou nesie členstvo v parlamente.

1 PRÍPRAVA VOLIEB

Pred voľbami je potrebné:

- predstaviť školský parlament,
- vysvetliť jeho úlohu,
- oboznámiť žiakov s priebehom volieb.

Odporúča sa:

- prezentácia počas triednických hodín,
- informácie na nástenke alebo webe školy,
- predstavenie úloh člena parlamentu.

Žiaci by mali vedieť:

- čo môže parlament ovplyvniť,
- aké sú povinnosti člena parlamentu,
- čo sa od zástupcov očakáva.

Na čo nezabudnúť

- Žiaci potrebujú rozumieť zmyslu volieb.
- Dôležitá je informovanosť celej školy.
- Kandidáti majú vedieť, čo ich čaká.

2 KANDIDATÚRA

Kandidovať môže každý žiak, ktorý:

- má záujem zastupovať triedu,
- chce sa aktívne zapájať,
- rešpektuje pravidlá školy a parlamentu.

Kandidát:

- sa dobrovoľne prihlási,
- predstaví svoje nápady a motiváciu.

Predstavenie kandidátov môže prebiehať:

- ústne v triede,
- formou plagátu,
- krátkou prezentáciou.

Odporúča sa vytvoriť bezpečné prostredie bez zosmiešňovania kandidátov.

Na čo nezabudnúť

- Kandidatúra má byť dobrovoľná.
- Každý kandidát má mať rovnaký priestor.
- Dôležitá je rešpektujúca atmosféra.

3 PRIEBEH VOLIEB

Voľby by mali byť:

- ✓ tajné,
- ✓ férové.

Každý žiak triedy má:

- jeden hlas,
- možnosť slobodne voliť.

Hlasovanie môže prebiehať:

- papierovou formou,
- elektronicky, ak sa vie zabezpečiť tajné hlasovanie.

Ukážka jednoduchého hlasovacieho lístka

HLASOVACÍ LÍSTOK

Voľba zástupcu do školského parlamentu

Zakrúžkuj meno kandidáta, ktorého volíš:

-
-
-

4 VYHODNOTENIE VOLIEB

Po ukončení hlasovania sa:

- spočítajú hlasy,
- vyhlásia výsledky,
- oznámia zvolení zástupcovia.

Dôležité je:

- rešpektovať výsledok volieb,
- podporiť aj nezvolených kandidátov,
- oceniť aktivitu všetkých zapojených žiakov.

Predseda rady školy vyhotoví o vykonaní volieb, ktoré prebiehali v každej triede, zápisnicu, ktorá obsahuje:

- a) dátum a čas začiatku a konca volieb (prípadne ich prerušenia),
- b) celkový počet voličov,
- c) počet voličov, ktorým boli vydané hlasovacie lístky,
- d) počet odovzdaných hlasovacích lístkov,
- e) počet platných hlasovacích lístkov,
- f) počet platných hlasov pre jednotlivých kandidátov,
- g) zoznam zvolených kandidátov v rozsahu: meno a priezvisko,
- h) meno, priezvisko a podpis predsedu rady školy a overovateľa.

Prílohou zápisnice o vykonaní volieb je prezenčná listina.

Predseda rady školy zabezpečí zverejnenie zápisnice o vykonaní volieb do troch pracovných dní od ich vykonania na webovom sídle školy.

5 PRVÉ STRETNUTIE NOVÉHO PARLAMENTU

Po voľbách nasleduje:

- úvodné stretnutie,
- zoznamovanie,
- nastavenie fungovania.

Na stretnutí je vhodné:

- ✓ predstaviť štatút,
- ✓ vysvetliť úlohy členov,
- ✓ zvoliť predsedu parlamentu,
- ✓ realizovať tímové aktivity.

Dôležité je vytvoriť z parlamentu funkčný tím, nie iba skupinu jednotlivcov.

6 VOĽBA PREDSEDU PARLAMENTU

Predseda si spomedzi seba volia členovia parlamentu.

Predseda:

- vedie stretnutia,
- zastupuje parlament,
- komunikuje s vedením školy,
- je členom rady školy,
- koordinuje činnosť parlamentu.

Predseda nie je „najdôležitejší“, ale nesie väčšiu mieru zodpovednosti.

Na čo nezabudnúť

- Predseda reprezentuje všetkých žiakov.
- Dôležitá je podpora spolupráce.
- Funkcia predsedu prináša zodpovednosť.

7 ODPORÚČANIA PRE KOORDINÁTORA

Koordinátor by mal počas volieb:

- ✓ vytvárať bezpečné prostredie,
- ✓ podporovať férovosť,
- ✓ motivovať žiakov k aktivite,
- ✓ rešpektovať rozhodnutia žiakov.

Koordinátor by nemal:

- ✗ vyberať kandidátov,
- ✗ ovplyvňovať výsledky,
- ✗ rozhodovať namiesto žiakov.

Voľby sú dôležitou skúsenosťou s demokraciou a participáciou.

Otázky pre koordinátora po voľbách

- Rozumeli žiaci zmyslu volieb?
- Prebehli voľby férovo a transparentne?
- Majú noví členovia jasnú predstavu o svojej úlohe?
- Cítia sa členovia parlamentu ako tím?

Príloha 5

PRACOVNÉ LISTY PRE ŠKOLSKÝ PARLAMENT

PRACOVNÝ LIST 1

NAŠA PREDSTAVA O ŠKOLSKOM PARLAMENTE

Cieľ: Pomôcť členom parlamentu premýšľať o tom:

- prečo parlament existuje,
- čo chce zmeniť,
- ako chce fungovať.

1. Čo by mal podľa nás robiť školský parlament?
2. Čo by sme chceli v škole zlepšiť?
3. Ako chceme spolupracovať?.....
4. Čo očakávame od členov parlamentu?

PRACOVNÝ LIST 2

MOJA ROLA V PARLAMENTE

Cieľ: Podpora zodpovednosti a uvedomenia si vlastnej úlohy.

Moje silné stránky:

- komunikácia
- organizovanie
- kreativita
- pomoc druhým
- plánovanie
- vystupovanie pred ľuďmi
- iné:

V čom by som chcel/-a pomáhať parlamentu?.....

Čo sa chcem v parlamente naučiť?

Ako môžem podporiť svoju triedu resp. žiakov školy?

PRACOVNÝ LIST 3

ZBER NÁZOROV OD ŽIAKOV

Cieľ: Pomôcť členom parlamentu získavať podnety od žiakov.

Otázky pre žiakov školy/pre triedu

Čo sa ti v škole páči?.....

Čo by si chcel/-a zmeniť?.....

Čo ti v škole chýba?.....

Aký nápad by si chcel/-a navrhnúť parlamentu?.....

PRACOVNÝ LIST 4

PLÁNOVANIE PROJEKTU

Názov projektu:

Čo chceme zmeniť/vytvoriť?

Prečo je to dôležité?.....

Aké kroky potrebujeme urobiť?

1.....

2.....

Kto za čo zodpovedá? (rozdelenie úloh , kde sa uvedie aj meno zodpovednej osoby a termín, do kedy ju má splniť)

Dokedy chceme projekt zrealizovať?.....

PRACOVNÝ LIST 5

HODNOTENIE PO AKTIVITE ALEBO PROJEKTE

Cieľ: Rozvoj reflexie a učenia sa zo skúseností.

Čo sa nám podarilo?.....

Čo bolo náročné?.....

Čo by sme nabudúce urobili inak?.....

Čo sme sa naučili?.....

PRACOVNÝ LIST 6

PRAVIDLÁ NÁŠHO PARLAMENTU

Cieľ: Spoločné vytvorenie pravidiel fungovania skupiny.

Ako chceme spolu fungovať?

- počúvame sa navzájom
- rešpektujeme názory
- nezosmiešňujeme sa
- zapájame všetkých
- dodržiavame dohody

Naše ďalšie pravidlá:

1.
2.

PRACOVNÝ LIST 7

AKČNÝ PLÁN ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU

Cieľ: Nastavenie priorít parlamentu na školský rok.

Čo chceme tento rok zlepšiť?.....

Naše hlavné ciele:

1.
2.

Aké aktivity nám pomôžu tieto ciele dosiahnuť?

Kto sa bude podieľať na realizácii?.....

PRACOVNÝ LIST 8

AKO SA CÍTIM V PARLAMENTE?

Cieľ: Podpora bezpečného prostredia a reflexie fungovania skupiny.

V parlamente sa cítim:

- veľmi dobre
- dobre
- neutrálne
- nie veľmi dobre
- zle

Čo sa mi v parlamente páči?.....

Čo by sme mohli zlepšiť?.....

Mám priestor vyjadriť svoj názor?

- áno
- nie
- niekedy

PRACOVNÝ LIST 9

PRÍPRAVA STRETNUTIA S VEDENÍM ŠKOLY

Témy, ktoré chceme otvoriť:.....

Aké návrhy chceme predstaviť?.....

Prečo je to dôležité?.....

Kto bude prezentovať jednotlivé témy?

PRACOVNÝ LIST 10

NAŠA REFLEXIA, HODNOTENIE ŠKOLSKÉHO ROKA

Čo sa nám tento rok podarilo?

Na čo sme hrdí?.....

Čo chceme budúci rok zlepšiť?.....

Čo sme sa naučili ako tím?.....

Príloha 6

PLÁN ZASADNUTÍ ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU - VZOR

ROČNÝ PLÁN ZASADNUTÍ

školského parlamentu pri

(názov školy)

Školský rok:

Cieľ plánu zasadnutí

Plán zasadnutí pomáha:

- organizovať činnosť parlamentu,
- podporovať pravidelnosť,
- plánovať aktivity a projekty,
- rozdeľovať úlohy,
- zabezpečovať systematickú prácu počas celého školského roka.

Pravidelné zasadnutia podporujú:

- ✓ kontinuitu práce,
- ✓ zodpovednosť členov,
- ✓ lepšiu komunikáciu,
- ✓ efektívnejšie fungovanie parlamentu.

ODPORÚČANIE PRE ŠKOLY

Odporúča sa, aby:

- parlament zasadal pravidelne,
- termíny boli známe vopred,
- členovia mali dostatok času na prípravu.

ROČNÝ HARMONOGRAM ZASADNUTÍ

Mesiac	Termín zasadnutia	Hlavné témy	Zodpovednosť
September		Voľby, zoznamovanie, plán práce	
Október		Nastavenie cieľov, zber podnetov	
November		Projekty a aktivity školy	
December		Vyhodnotenie aktivít, plánovanie	
Január		Reflexia polroka	
Február		Nové návrhy a projekty	
Marec		Participácia a komunikácia	
Apríl		Projekty a školské aktivity	
Máj		Hodnotenie činnosti parlamentu	
Jún		Reflexia školského roka	

ODPORÚČANÁ ŠTRUKTÚRA ZASADNUTIA

Každé zasadnutie by malo obsahovať:

1. Úvod

- privítanie,
- krátke naladenie,
- schválenie programu.

2. Kontrola úloh

- zhrnutie predchádzajúceho stretnutia,
- kontrola splnených úloh.

3. Hlavné témy

- diskusia,
- návrhy,
- rozhodovanie.

4. Rozdelenie úloh

- kto čo zabezpečí
- termíny

5. Hodnotenie a záver

- čo sa podarilo,
- čo potrebujeme zlepšiť,
- termín ďalšieho stretnutia.

MESAČNÝ PLÁN ZASADNUTIA

Dátum:

Čas:

Miesto:

Program zasadnutia

1.

2.

Ciele zasadnutia

✓

✓

Potrebné materiály

zápisnica z predchádzajúceho stretnutia

pracovné listy

prezentácia

hlasovacie lístky

iné:

Rozdelenie úloh počas stretnutia

Úloha Zodpovedná osoba

Vedenie stretnutia:

Zapisovanie:

Kontrola úloh:

Prezentácia tém:

HODNOTENIE ZASADNUTIA

Čo sa podarilo?.....

Čo potrebujeme zlepšiť?.....

Aké úlohy zostávajú otvorené?.....

ODPORÚČANIA PRE KOORDINÁTORA

Koordinátor by mal:

- ✓ podporovať pravidelnosť stretnutí,
- ✓ vytvárať bezpečné prostredie,
- ✓ podporovať aktivitu žiakov,
- ✓ viesť žiakov k samostatnosti.

Koordinátor by nemal:

- ✗ viesť celé stretnutie namiesto žiakov,
- ✗ rozhodovať o všetkom sám,
- ✗ preberať všetky úlohy na seba.

Otázky pre koordinátora

- Sú zasadnutia pravidelné?
- Majú členovia priestor aktívne sa zapájať?
- Sú úlohy jasne rozdelené?
- Vidia žiaci výsledky svojej práce?

Príloha 7

ZBER PODNETOV A NÁZOROV ŽIAKOV - VZOR

Ide o praktický nástroj pre školský parlament. Jednou z najdôležitejších úloh školského parlamentu je:

- zisťovať potreby žiakov,
- počúvať názory spolužiakov,
- prinášať podnety na zlepšenie života školy.

Parlament nemôže fungovať kvalitne, ak:

- nepozná názory žiakov,
- komunikuje iba sám so sebou,
- rieši iba témy členov parlamentu.

Pravidelný zber podnetov pomáha:

- ✓ zvyšovať participáciu,
- ✓ budovať dôveru,
- ✓ prepájať parlament so školou,
- ✓ identifikovať potreby žiakov.

1. AKO ZISŤOVAŤ NÁZORY ŽIAKOV

Parlament môže využívať rôzne formy zberu podnetov.

Dôležité je:

- kombinovať viac spôsobov zberu podnetov,
- vytvárať bezpečné prostredie,
- dávať priestor rôznym skupinám žiakov.

MOŽNOSTI ZBERU PODNETOV

- ✓ Rozhovory v triedach:
 - krátke diskusie počas triednických hodín,
 - rozhovory medzi spolužiakmi.
- ✓ Anonymné dotazníky:
 - papierové,
 - online formuláre.
- ✓ Schránka nápadov:
 - fyzická schránka v škole,
 - anonymné podnety.

- ✓ Tematické diskusie:
 - diskusia ku konkrétnej téme,
 - napr. školská jedáleň, prestávky, školské prostredie.
- ✓ Online komunikácia:
 - školské platformy,
 - formuláre,
 - QR kódy.

Na čo nezabudnúť

- Nie každý žiak chce hovoriť verejne.
- Dôležité je bezpečné prostredie.
- Žiaci potrebujú vedieť, že ich názory majú význam.

2. PRAVIDLÁ KVALITNÉHO ZBERU PODNETOV

Pri zbere podnetov je dôležité:

- ✓ počúvať názory bez ich bezprostredného hodnotenia,
- ✓ rešpektovať názory žiakov,
- ✓ nezjednodušovať problémy,
- ✓ zachovávať anonymitu, ak je potrebná.

Parlament by mal:

- podnety zapisovať,
- triediť ich podľa tém,
- vyhodnocovať priority.

Nie všetky podnety je možné okamžite vyriešiť. Dôležité však je informovať zainteresovaných, ako sa riešia.

Najčastejšie chyby

- Parlament podnety nezaznamenáva.
- Žiaci nedostanú spätnú väzbu.
- Zbierajú sa iba negatívne názory.

3. PRACOVNÝ LIST – PODNETY OD ŽIAKOV

ČO SI MYSLÍME O NAŠEJ ŠKOLE?

Čo sa nám v škole páči?

Čo by sme chceli zlepšiť?.....

Čo nám v škole chýba?.....

Aký nápad by sme chceli navrhnúť parlamentu?.....

4. TEMATICKÝ ZBER PODNETOV

Parlament môže zisťovať názory aj ku konkrétnym témam.

PRÍKLADY TÉM

Školské prostredie

- Ako sa cítiš v škole?
- Čo by sme mohli zlepšiť v triedach alebo na chodbách?

Prestávky

- Máš počas prestávok dostatok priestoru?
- Čo by pomohlo spríjemniť prestávky?

Komunikácia

- Cítiš, že sa tvoj názor v škole rešpektuje?
- Čo by zlepšilo komunikáciu medzi žiakmi a učiteľmi?

Školské podujatia

- Aké aktivity by si chcel/-a zažiť?
- Čo ti na školských aktivitách chýba?

5. SCHRÁNKA NÁPADOV

Škola môže vytvoriť:

- ✓ schránku na podnety v škole,
- ✓ online formulár,
- ✓ QR kód na anonymné podnety.

Dôležité je:

- pravidelne podnety kontrolovať,
- reagovať na ne,
- informovať žiakov o výsledkoch.

Ak žiaci nevidia reakciu, strácajú motiváciu zapájať sa.

Na čo nezabudnúť

- Žiaci potrebujú spätnú väzbu.
- Dôležitá je dôvera a anonymita.
- Parlament má podnety spracovávať pravidelne.

6. AKO PRACOVAŤ S PODNETMI

Po získaní podnetov by mal parlament:

1. podnety zoradiť podľa tém,
2. diskutovať o prioritách,
3. vybrať riešiteľné návrhy,
4. pripraviť návrhy riešení,
5. diskutovať o nich s vedením školy.

Dôležité je nezostať iba pri zbieraní názorov.

Žiaci potrebujú vidieť:

- že parlament s podnetmi pracuje,
- že ich názory majú význam,
- že niektoré návrhy vedú ku konkrétnym zmenám.

7. ODPORÚČANIA PRE KOORDINÁTORA

Koordinátor by mal:

- ✓ podporovať pravidelný zber podnetov,
- ✓ vytvárať bezpečné prostredie,
- ✓ viesť žiakov k aktívnemu počúvaniu,
- ✓ pomáhať pri spracovaní podnetov.

Koordinátor by nemal:

- ✗ zľahčovať názory žiakov,
- ✗ rozhodovať o všetkých prioritách sám,
- ✗ ignorovať spätnú väzbu školy.

Otázky pre koordinátora

- Vie parlament, čo žiaci potrebujú?
- Majú žiaci možnosť bezpečne vyjadriť svoj názor?
- Vidia žiaci výsledky spätnej väzby?
- Pracuje parlament s podnetmi pravidelne?

Príloha 8

MININÁSTROJE PRE KOORDINÁTOROV ŠKOLSKÝCH PARLAMENTOV

Praktické pomôcky pre každodennú prácu.

Koordinátor školského parlamentu často potrebuje:

- rýchlo aktivizovať skupinu,
- podporiť diskusiu,
- získať spätnú väzbu,
- pomôcť pri rozhodovaní,
- vytvoriť bezpečnú atmosféru.

Tieto jednoduché mininástroje pomáhajú:

- ✓ zapájať žiakov,
- ✓ podporovať participáciu,
- ✓ rozvíjať komunikáciu,
- ✓ zefektívniť stretnutia parlamentu.

Nástroje sú stručné, jednoduché a použiteľné aj bez veľkej prípravy.

1. SEMAFOR NÁLADY

Cieľ: Rýchle zistenie nálady a naladenia skupiny.

Postup:

Každý člen ukáže alebo povie:

- Zelená – mám energiu, cítim sa dobre
- Žltá – som unavený/-á alebo neistý/-á
- Červená – necítim sa dobre, potrebujem podporu

Možno realizovať:

- kartičkami,
- zdvihnutím ruky,
- pohybom v priestore.

Využitie:

- ✓ na začiatok stretnutia,
- ✓ pri náročnej téme,
- ✓ pri reflexii.

2. JEDNO SLOVO

Cieľ: Krátke naladenie alebo reflexia.

Postup:

Každý člen povie: jedno slovo/krátku vetu, ktorá vystihuje:

- jeho náladu,
- očakávanie,
- pocit po stretnutí.

Príklady:

- motivácia,
- stres,
- zábava,
- chaos,
- spolupráca.

3. PALEC HORE – STRED – DOLE

Cieľ: Rýchla spätná väzba.

Postup:

Členovia ukážu:

- páčilo sa mi to,
- bolo to v poriadku,
- nepáčilo sa mi to.

Možno využiť:

- po aktivite,
- po diskusii,
- po stretnutí.

4. LEPIACE LÍSTKY

Cieľ: Zapojenie všetkých členov do diskusie.

Postup:

Každý člen napíše na lepiaci papierik (post-it) :

- nápad,
- problém,
- návrh.

Následne sa lístky:

- zoskupujú podľa tém,
- diskutuje sa o nich,
- určujú sa priority.

Výhoda:

- ✓ zapoja sa aj tichší žiaci,
- ✓ každý dostane priestor.

5. HLASOVANIE BODKAMI

Cieľ: Určenie priorít.

Postup:

Každý člen dostane napríklad: 3 body alebo nálepky. Tie môže rozdeliť medzi návrhy, ktoré považuje za najdôležitejšie.

Vhodné na:

- ✓ výber projektov,
- ✓ určovanie tém,
- ✓ rozhodovanie o aktivitách.

6. KRUH REFLEXIE

Cieľ: Podporenie otvorenej komunikácie.

Postup:

Členovia sedia v kruhu a postupne odpovedajú na otázky:

- Čo sa dnes podarilo?
- Čo bolo náročné?
- Čo si odnášam?
- Čo potrebujeme zlepšiť?

Dôležité:

- ✓ nehodnotiť odpovede,
- ✓ nevstupovať do výpovedí,
- ✓ vytvárať bezpečný priestor.

7. TEPLOMER SKUPINY

Cieľ: Zistenie atmosféry v skupine.

Postup:

Na škále od 1 do 10 členovia označia:

- ako sa cítia v parlamente,
- ako funguje spolupráca,
- ako vnímajú aktivitu skupiny.

Využitie:

- ✓ pri konfliktoch,
- ✓ počas reflexie,
- ✓ pri hodnotení fungovania tímu.

8. OTÁZKA NA ZAMYSLENIE

Cieľ: Podporenie premýšľania a diskusie.

Príklady otázok:

- Čo by sme chceli v škole zmeniť?
- Kedy sa v škole cítime dobre?
- Čo znamená dobrý parlament?
- Ako vieme lepšie počúvať spolužiakov?

9. MAPA NÁPADOV

Cieľ: Spoločné hľadanie riešení.

Postup:

Na veľký papier sa napíše téma do stredu.

Okolo nej členovia zapisujú:

- nápady,
- problémy,
- riešenia,
- otázky.

Vhodné pri:

- ✓ plánovaní projektov,
- ✓ hľadani tém,
- ✓ brainstormingu.

10. MINI REFLEXIA NA ZÁVER

Cieľ: Krátke uzatvorenie stretnutia.

Každý člen dokončí vetu:

- Dnes ma potešilo...
- Dnes som si uvedomil/-a...
- Nabudúce by som chcel/-a...
- Odnášam si...

ODPORÚČANIA PRE KOORDINÁTORA

Koordinátor by mal:

- ✓ využívať krátke aktivizačné nástroje,
- ✓ zapájať všetkých členov,
- ✓ vytvárať bezpečné prostredie,
- ✓ podporovať reflexiu a komunikáciu.

Nie je potrebné:

- ✗ robiť dlhé komplikované aktivity,
- ✗ vyplniť každé stretnutie programom,
- ✗ tlačiť žiakov do odpovedí.

Dôležitá je jednoduchosť, bezpečie a zapojenie.

Príloha 9

KONTROLNÝ ZOZNAM PRE KOORDINÁTORA

Sebareflexný nástroj pre koordinátora školského parlamentu

Tento kontrolný zoznam pomáha koordinátorovi:

- zhodnotiť fungovanie parlamentu,
- identifikovať silné stránky,
- pomenovať oblasti na zlepšenie,
- plánovať ďalší rozvoj parlamentu.

Nie je cieľom mať všetko „dokonalé“. Dôležité je uvedomovať si, kde sa parlament aktuálne nachádza a kam sa chce posúvať.

1. LEGISLATÍVA A ZÁKLADNÉ NASTAVENIE

Oblasť	Áno	Čiastočne	Nie
Parlament má vytvorený štatút	☐	☐	☐
Žiaci poznajú základné pravidlá fungovania	☐	☐	☐
Parlament pravidelne zasadá	☐	☐	☐
Zo stretnutí vznikajú zápisnice	☐	☐	☐
Vedenie školy podporuje činnosť parlamentu	☐	☐	☐

Reflexia:

Čo funguje dobre?

Čo potrebujeme zlepšiť?

2. PARTICIPÁCIA ŽIAKOV

Oblasť	Áno	Čiastočne	Nie
Žiaci majú priestor vyjadrovať svoje názory	☐	☐	☐
Parlament zbiera podnety od žiakov	☐	☐	☐
Žiaci sa podieľajú na rozhodovaní	☐	☐	☐
Parlament reaguje na potreby školy	☐	☐	☐
Žiaci vidia výsledky svojej práce	☐	☐	☐

Reflexia:

Čo sa nám darí?

Kde cítime rezervy?

3. KOMUNIKÁCIA

Oblasť	Áno	Čiastočne	Nie
Členovia komunikujú so svojimi triedami	☐	☐	☐
Parlament komunikuje s vedením školy	☐	☐	☐
Žiaci vedia, čo parlament robí	☐	☐	☐
Parlament poskytuje spätnú väzbu škole	☐	☐	☐
Komunikácia v skupine je rešpektujúca	☐	☐	☐

Reflexia:

Čo funguje v komunikácii dobre?.....

Čo potrebujeme zlepšiť?.....

4. TÍM A ATMOSFÉRA

Oblasť	Áno	Čiastočne	Nie
Členovia parlamentu sa cítia bezpečne	☐	☐	☐
Parlament funguje ako tím	☐	☐	☐
Členovia sa navzájom rešpektujú	☐	☐	☐
Konflikty sa riešia otvorene	☐	☐	☐
Každý člen má priestor zapojiť sa	☐	☐	☐

Reflexia:

Aká je atmosféra v parlamente?.....
Čo by pomohlo zlepšiť spoluprácu?.....

5. PROJEKTY A AKTIVITY

Oblasť	Áno	Čiastočne	Nie
Parlament realizuje zmysluplné aktivity	☐	☐	☐
Projekty vychádzajú z potrieb žiakov	☐	☐	☐
Úlohy sú jasne rozdelené	☐	☐	☐
Projekty sa vyhodnocujú	☐	☐	☐
Žiaci sú aktívne zapojení do realizácie	☐	☐	☐

Reflexia:

Na čo sme hrdí?.....
Čo chceme zmeniť alebo kam sa chceme posunúť?.....

6. ROLA KOORDINÁTORA

Oblasť	Áno	Čiastočne	Nie
Podporujem samostatnosť žiakov	☐	☐	☐
Vytváram bezpečné prostredie	☐	☐	☐
Neberiem žiakom rozhodovanie	☐	☐	☐
Delegujem úlohy na členov parlamentu	☐	☐	☐
Mám priestor aj na vlastnú psychohygienu	☐	☐	☐

Reflexia:

Čo sa mi ako koordinátorovi darí?.....

Na čom chcem pracovať?.....

CELKOVÁ REFLEXIA

Na čo sme ako parlament hrdí?.....

Čo chceme počas ďalšieho obdobia zlepšiť?.....

Naše priority na najbližšie obdobie:

1.

2.

ODPORÚČANIE PRE PRÁCU S NÁSTROJOM

Odporúča sa využívať kontrolný zoznam:

- ✓ na začiatku školského roka,
- ✓ v polovici školského roka,
- ✓ na konci školského roka,
- ✓ pri plánovaní rozvoja parlamentu.

Nástroj môže slúžiť:

- koordinátorovi,
- predsedovi parlamentu,
- celému parlamentu,
- vedeniu školy.

ZÁVEREČNÁ OTÁZKA

Aký školský parlament chceme vytvárať na našej škole?

Príloha 10

KONTROLNÝ ZOZNAM PRE ČLENA ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU

Sebareflexia člena školského parlamentu

Tento pracovný list pomáha členovi školského parlamentu premýšľať:

- ako sa zapája do činnosti parlamentu,
- ako komunikuje so spolužiakmi,
- čo sa mu darí,
- na čom chce pracovať.

Cieľom nie je hodnotiť „dokonalosť“, ale uvedomiť si svoju úlohu a osobný posun vpred.

1. MOJA AKTIVITA V PARLAMENTE

Otázka	Áno	Niekedy	Nie
Zúčastňujem sa zasadnutí parlamentu	☐	☐	☐
Zapájam sa do diskusie	☐	☐	☐
Plním dohodnuté úlohy	☐	☐	☐
Pomáham pri aktivitách a projektoch	☐	☐	☐
Snažím sa byť aktívny/-a	☐	☐	☐

Reflexia:

Na čo som hrdý/-á?.....

Čo by som chcel/-a zlepšiť?.....

2. KOMUNIKÁCIA SO SPOLUŽIAKMI

Otázka	Áno	Niekedy	Nie
Rozprávam sa so spolužiakmi o parlamente	☐	☐	☐
Pýtam sa na ich názory a podnety	☐	☐	☐
Informujem triedu o aktivitách parlamentu	☐	☐	☐
Počúvam názory spolužiakov	☐	☐	☐
Rešpektujem aj odlišné názory	☐	☐	☐

Reflexia:

Čo sa mi v komunikácii darí?.....

Čo potrebujem zlepšiť?.....

3. SPOLUPRÁCA V TÍME

Otázka	Áno	Niekedy	Nie
Rešpektujem ostatných členov	☐	☐	☐
Dokážem spolupracovať v skupine	☐	☐	☐
Počúvam názory ostatných	☐	☐	☐
Pomáham vytvárať dobrú atmosféru	☐	☐	☐
Nebojím sa povedať svoj názor	☐	☐	☐

Reflexia:

Ako sa cítim v parlamente?.....

Čo by pomohlo našej spolupráci?.....

4. PARTICIPÁCIA A ZODPOVEDNOSŤ

Otázka	Áno	Niekedy	Nie
Prinášam vlastné nápady	☐	☐	☐
Zapájam sa do rozhodovania	☐	☐	☐
Snažím sa riešiť problémy školy	☐	☐	☐
Dokážem niesť zodpovednosť	☐	☐	☐
Vidím zmysel práce parlamentu	☐	☐	☐

Reflexia:

Kedy mám pocit, že moja práca má význam?.....

Čo by ma motivovalo viac sa zapájať?.....

5. ČO SOM SA V PARLAMENTE NAUČIL/-A?

- komunikovať
- spolupracovať
- vystupovať pred ľuďmi
- organizovať aktivity
- počúvať druhých
- plánovať
- riešiť problémy
- niesť zodpovednosť
- iné:

Najväčšia vec, ktorú som sa naučil/-a.....

6. MOJE CIELE V PARLAMENTE

Čo by som chcel/-a ešte zažiť alebo dosiahnuť?.....

Na čom chcem pracovať?.....

Ako môžem pomôcť škole alebo spolužiakom?.....

CELKOVÁ REFLEXIA

Čo ma na práci v parlamente baví najviac?.....

Čo je pre mňa najnáročnejšie?.....

Som rád/rada, že som členom parlamentu?

- áno
- skôr áno
- neviem
- skôr nie
- nie

ODKAZ PRE NÁŠ PARLAMENT

.....

.....

ZÁVEREČNÁ OTÁZKA

Akým členom školského parlamentu chcem byť?

Príloha 11

ZÁKON Č. 321/2025 Z. Z. ZÁKON O ŠKOLSKEJ SPRÁVE A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV.

§ 20

Voľby do rady školy

(2) Zamestnanci volia spomedzi seba zástupcu za kategóriu zamestnancov. Zákonní zástupcovia volia spomedzi seba zástupcu za kategóriu zákonných zástupcov. Žiaci volia spomedzi seba zástupcu žiakov, ak členom rady školy nie je predseda školského parlamentu.

§ 25

Školský parlament

(1) Školský parlament je samosprávny orgán školy, ktorý vyjadruje a presadzuje záujmy žiakov v oblasti výchovy a vzdelávania. Školský parlament reprezentuje žiakov a zastupuje ich záujmy vo vzťahu k riaditeľovi.

(2) Školský parlament

- a) vyjadruje sa k podstatným otázkam, návrhom a opatreniam školy v oblasti výchovy a vzdelávania,
- b) podieľa sa na tvorbe a zabezpečení dodržiavania školského poriadku,
- c) zastupuje žiakov vo vzťahu k riaditeľovi a predkladá mu svoje stanoviská a návrhy,
- d) spolupracuje s obecným mládežníckym parlamentom, ak je zriadený v obci sídla školy,
- e) odporúča obecnému mládežníckemu parlamentu svojich členov, ktorí môžu zastupovať školu v obecnom mládežníckom parlamente, ak je zriadený v obci sídla školy,
- f) spolupracuje s ďalšími školskými parlamentmi,
- g) podporuje rozvoj žiakov podieľaním sa na príprave neformálnych aktivít a podujatí.

(3) Školský parlament sa zriaďuje, ak

- a) žiadosť o jeho ustanovenie podá riaditeľovi najmenej 30 % žiakov strednej školy alebo zriaďovateľom určený percentuálny podiel žiakov základnej školy alebo
- b) jeho ustanovenie schváli rada školy.

(4) Školský parlament zriadi riaditeľ do desiatich pracovných dní odo dňa preukázania skutočnosti podľa odseku 3.

(5) V spojenej škole sa môže zriadiť školský parlament pre každú organizačnú zložku.

(6) **Školský parlament má najmenej 5 členov a najviac 17 členov.** Počet členov školského parlamentu na účel prvých volieb sa uvádza v žiadosti o jeho ustanovenie, alebo ak v nej nie je uvedený, určí ho rada školy. Počet členov pre každé ďalšie voľby školského parlamentu určuje štatút školského parlamentu.

(7) **Funkčné obdobie školského parlamentu na najviac tri roky určuje štatút školského parlamentu.**

(8) Členmi školského parlamentu sú žiaci, ktorí vo voľbách získali najvyšší počet hlasov žiakov zúčastnených na voľbách. Ak viacerí kandidáti získajú rovnaký počet hlasov, vyhlási sa druhé kolo voľby na príslušný mandát, v ktorom môžu kandidovať len kandidáti, ktorí získali rovnaký najvyšší počet hlasov. Členom školského parlamentu sa stane kandidát, ktorý vo voľbách získal najvyšší počet hlasov.

(9) Školský parlament riadi predseda. Predsedu zastupuje v plnom rozsahu jeho práv a povinností podpredseda. Predsedu a podpredsedu volí školský parlament zo svojich členov tajným hlasovaním na ustanovujúcom zasadnutí školského parlamentu.

(10) Náklady na činnosť školského parlamentu sa po dohode s riaditeľom a po predchádzajúcom prerokovaní so zriaďovateľom uhrádzajú z rozpočtu školy.

§ 26

Voľby do školského parlamentu

(1) Voľby do školského parlamentu **vyhlasuje predseda rady školy.** Prvé voľby vyhlási tak, aby sa konali do 30 vyučovacích dní od zriadenia školského parlamentu; **nasledujúce voľby vyhlasuje tak, aby sa uskutočnili najneskôr jeden mesiac pred skončením funkčného obdobia školského parlamentu.**

(2) Vyhlásenie volieb sa zverejňuje najmä na webovom sídle školy.

(3) Voľby sa uskutočňujú tajným hlasovaním. Hlasovací lístok je platný, ak sú na ňom spôsobom určeným predsedom rady školy vyznačení kandidáti najviac v počte zodpovedajúcom počtu členov školského parlamentu.

(4) Voľby do školského parlamentu sú platné, ak sa ich zúčastnila nadpolovičná väčšina voličov, inak predseda rady školy vyhlási opakované voľby tak, aby sa konali do 15 vyučovacích dní od konania neplatných volieb. Voľby do školského parlamentu sa uskutočňujú v jeden deň.

- (5) Predseda rady školy vyhotoví o vykonaní volieb zápisnicu, ktorá obsahuje
- a) dátum a čas začiatku a konca volieb a ich prerušenia,
 - b) celkový počet voličov,
 - c) počet voličov, ktorým boli vydané hlasovacie lístky,
 - d) počet odovzdaných hlasovacích lístkov,
 - e) počet platných hlasovacích lístkov,
 - f) počet platných hlasov pre jednotlivých kandidátov,
 - g) zoznam zvolených kandidátov v rozsahu meno a priezvisko,
 - h) meno, priezvisko a podpis predsedu rady školy a overovateľa.
- (6) Prílohou zápisnice o vykonaní volieb je prezenčná listina. Predseda rady školy zabezpečí zverejnenie zápisnice o vykonaní volieb do troch pracovných dní od ich vykonania na webovom sídle školy.

§ 27

- (1) Členstvo v školskom parlamente zaniká
- a) uplynutím funkčného obdobia školského parlamentu,
 - b) vzdaním sa členstva,
 - c) dňom, kedy člen prestane byť žiakom školy,
 - d) odvolaním z dôvodov uvedených v štatúte školského parlamentu,
 - e) obmedzením spôsobilosti na právne úkony,
 - f) smrťou alebo vyhlásením za mŕtveho,
 - g) výmazom školy z registra alebo zrušením príslušnej organizačnej zložky.
- (2) Člen školského parlamentu sa môže vzdať členstva písomným oznámením, ktoré doručuje riaditeľovi. Členstvo v školskom parlamente zaniká dňom jeho doručenia, ak v ňom nie je uvedený neskorší dátum vzdania sa členstva.
- (3) Ak zaniklo členovi školského parlamentu členstvo pred skončením jeho funkčného obdobia, žiaci zvolia na uvoľnené miesto nového člena školského parlamentu. Funkčné obdobie nového člena školského parlamentu trvá do konca funkčného obdobia školského parlamentu.

§ 28

Zasadnutie školského parlamentu

- (1) Školský parlament zasadá podľa potreby. Zasadnutie školského parlamentu zvoláva predseda školského parlamentu alebo ním poverený člen školského parlamentu; zasadnutie zvolá vždy, ak o to požiadajú najmenej tretina členov školského parlamentu.

(2) Školský parlament je schopný sa uznášať, ak je na jeho zasadnutí prítomná nadpolovičná väčšina všetkých členov. Školský parlament prijíma svoje závery formou uznesenia. Uznesenie školského parlamentu je prijaté, ak za jeho prijatie hlasuje nadpolovičná väčšina prítomných členov školského parlamentu. Pri rovnosti hlasov rozhoduje hlas predsedajúceho. **Uznesenia zo zasadnutia školského parlamentu sa zverejňujú najmä na webovom sídle školy.**

(3) Školský parlament postupuje pri svojej činnosti podľa štatútu, ktorý obsahuje najmä

- a) úlohy školského parlamentu,
- b) práva a povinnosti členov školského parlamentu,
- c) dôvody odvolania členov školského parlamentu,
- d) podrobnosti o zasadnutí školského parlamentu,
- e) vedenie dokumentácie zo zasadnutí školského parlamentu a spôsob a miesto jej uloženia.

(4) Štatút školského parlamentu schvaľuje školský parlament. Štatút školského parlamentu sa zverejňuje na webovom sídle školy. Zmeny v štatúte školského parlamentu sa vykonávajú dodatkom.

CESTA K PARTICIPÁCIÍ CEZ ŽIACKU SAMOSPRÁVU

ZÁVER

„Škola, ktorá dokáže počúvať svojich žiakov, pripravuje mladých ľudí nielen na vyučovanie, ale aj na život v spoločnosti.“

Školský parlament môže byť jedným z najdôležitejších priestorov, v ktorom sa žiaci učia aktívnemu občianstvu, spolupráci a zodpovednosti. Nie prostredníctvom teórie, ale cez vlastnú skúsenosť, zážitok a možnosť podieľať sa na živote školy.

To, ako bude parlament fungovať, však vo veľkej miere závisí od podpory dospelých – najmä od koordinátora školského parlamentu. Práve koordinátor má možnosť vytvárať prostredie, v ktorom sa žiaci neboja vyjadriť svoj názor, učia sa diskutovať a spolupracovať, získavajú skúsenosť s participáciou, zažívajú pocit spolupatričnosti a zodpovednosti.

Koordinátor školského parlamentu nie je iba organizátorom mladých ľudí. Táto pozícia je o sprevádzaní mladých ľudí na ceste k aktivite, samostatnosti a občianskej angažovanosti. Jeho práca často prináša nové výzvy, hľadanie rovnováhy medzi podporou a samostatnosťou žiakov, trpezlivosťou, ale aj množstvo silných momentov a zmysluplných skúseností.

Nie každý parlament bude fungovať dokonale. Nie všetky projekty sa zrealizujú podľa predstáv. Dôležité však je, aby škola vytvárala priestor, v ktorom môžu žiaci skúšať, premýšľať, robiť chyby, reflektovať a postupne rásť. Participácia totiž nie je jednorazová aktivita. Je to dlhodobý proces budovania dôvery, vzťahov, spolupráce a kultúry školy.

Veríme, že táto metodická príručka pomôže koordinátorom jednoduchšie uchopiť svoju rolu, vytvárať funkčné školské parlamenty, podporovať aktívnych a zodpovedných žiakov, budovať školy, v ktorých môžu byť mladí ľudia partnermi v komunikácii a kde počuť ich hlas.

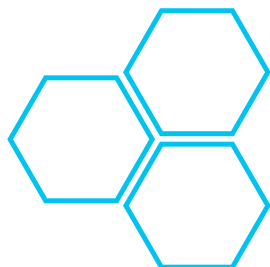

ŠKOLA, KDE ŽIACI MAJÚ HLAS

„Aktívne občianstvo nezačína v dospelosti. Začína už v škole.“

Praktická metodická príručka pre koordinátorov školských parlamentov škôl prináša konkrétne návrhy, nástroje a odporúčania pre tvorbu aktívneho, funkčného školského parlamentu.

Nie je to len publikácia o školskom parlamente. Je to nástroj pre koordinátora, ktorý chce dať žiakom priestor rásť, aby sa stávali zodpovednými osobnosťami.

Táto príručka bola vypracovaná v rámci projektu Cesta k participácii cez žiacku samosprávu. Tento projekt bol podporovaný programom Erasmus+ a financovaný Európskou úniou pod číslom 2024-3-SK02-KA154-YOU-000283626.

Funded by
the European Union

ISBN 978-80-975356-0-5

9 788097 535605 >